

Regeringskansliet

Tal från Anna Hallberg, Ann Linde, Matilda Ernkrans

Utrikesdeklarationen 2022

Publicerad 10 juni 2022

Regeringens utrikesdeklaration presenterades av utrikesminister Ann Linde vid 2022 års utrikespolitiska debatt i riksdagen fredagen den 10 juni. Det talade ordet gäller.

Herr/Fru talman!

Ett nytt mörkt kapitel har öppnats i Europas historia. Den 24 februari inledde Ryssland ett provocerat, olagligt och oförsvarligt krig mot sin granne, det demokratiska Ukraina.

Det ryska hotet mot den europeiska säkerhetsordningen kommer att bestå under lång tid.

Vi har alla nåtts av bilderna på de brutala grymheterna från den ryska regimens sida.

Civila som mördas och hela städer som bombas sönder. Missiler riktade mot barn på flykt. Nyfödda barn och nyblivna mammor gömda i källare för att söka skydd mot beskjutningarna.

Vid mitt besök på flyktingmottagandecentret i polska Korczowa fick jag höra om de ryska grymheterna; om massgravarna, om tortyren, om attackerna mot barnen på en tågstation, också om de sexuella övergreppen.

Invasionen visar hur långt Ryssland är berett att gå. Rysslands krig innebär en ny och farligare verklighet för Europa och Sverige. Det ligger i vårt säkerhetspolitiska intresse att Rysslands krig inte resulterar i politiska vinster också för att undvika nya aggressioner i framtiden.

Samtidigt kvarstår arbetet med en rad av de globala utmaningar vi stod inför

före Rysslands invasion av Ukraina. Klimathotet, den ökade geopolitiska konkurrensen, risken för svältkatastrofer, den negativa utvecklingen för demokratin och återkommande attacker mot de mänskliga rättigheterna.

Herr/Fru talman!

Sveriges politiska, humanitära, ekonomiska och militära stöd till Ukraina är av historiska proportioner. Inte sedan Stalins krig mot Finland 1939 har Sverige bidragit med vapen under en pågående konflikt i vårt närområde.

Förra veckan presenterade regeringen ett fjärde stödpaket på 1 miljard kronor till Ukraina. Ukrainas lagliga rätt till självförsvar är i praktiken ett försvar av alla länders territorium. Så även Sveriges.

EU-sanktionerna beslutades med en hastighet, enighet och storlek utan motstycke. EU:s sjätte sanktionspaket, där regeringen varit pådrivande, innebär att 90 % av rysk oljeimport till EU ska fasas ut före årets slut. Det transatlantiska samarbetet har varit avgörande i stödet till Ukraina och de sanktioner mot Ryssland som antagits.

Fortsatt stöd till Ukraina och fortsatta sanktioner mot Ryssland och Belarus är våra viktigaste bidrag till att få ett slut på Rysslands hänsynslösa krig.

Sveriges nationella försvarsförmåga ska fortsätta att stärkas. Vi ska nå två procent av BNP så snart det är praktiskt möjligt och senast år 2028. Återetableringen av regementen, förstärkningar på Gotland, återaktiverande av värnplikten, materielanskaffningar, ett förstärkt cyberförsvar och utvecklad underrättelseförmåga har varit nödvändig. Det kraftigt försämrade säkerhetsläget har också belyst vikten av att fortsätta fördjupa Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten. Det stärker Sveriges säkerhet nu och i framtiden.

Herr/Fru talman!

Den 13 maj presenterade regeringen en säkerhetspolitisk rapport efter två månaders överläggningar där riksdagens samtliga partier deltog. Det är en styrka för Sverige att alla partier ställt sig bakom analysavsnitten, särskilt om Ryssland.

Rysslands anfallskrig har fundamentalt försämrat säkerheten i vårt närområde. Natoallierades svar på kriget har också tydliggjort att Natos försvarsklausul artikel 5 enbart gäller alliansens medlemmar.

Regeringen har gjort bedömningen att ett svenskt Nato-medlemskap är det bästa sättet att värna Sveriges säkerhet. Ett svenskt och ett finskt medlemskap stärker också säkerheten för Natoländerna.

Sverige skulle som medlem åta sig helheten i Washingtonfördraget, inklusive Natos doktriner. Ett Natomedlemskap kan också förändra förutsättningarna för krigsmaterielexport inom vårt nationella regelverk.

Vi har tagit steget att söka Natomedlemskap hand i hand med Finland, vår närmaste partner. Den kris som vi nu genomlever har visat hur nära våra två länder står varandra och hur beroende den enas säkerhet är av den andras.

Det krävs enighet inom Nato för att gå vidare med att behandla Sveriges och Finlands ansökningar. Våra ansökningar har fått ett brett stöd bland Natos medlemmar.

Sverige kommer solidariskt att bidra till hela Natos säkerhet, inklusive Turkiets. Vår ambition är att i konstruktiv anda komma framåt i de frågor som Turkiet har rest.

Sverige fördömer terrorism å det starkaste. En ny, skarpare terroristbrottslag träder i kraft den 1 juli, och regeringen förbereder ytterligare skärpningar av terroristlagstiftningen.

Det bör inte råda några tvivel om att Sverige även fortsättningsvis ska stå starkt tillsammans med likasinnade i kampen mot terrorism.

Fram till dess att ett svenskt medlemskap träder i kraft så kommer vi att stå sårbara för externa hot och försök till påverkan.

För att hantera denna osäkerhet har Sveriges regering erhållit tydliga försäkringar om stöd under ansökningsperioden från flera länder inom Nato, bland annat USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Spanien, Norge och Danmark. Även EU:s gemensamma försvarsklausul 42.7 spelar en viktig roll för Sveriges säkerhet.

Den bilaterala solidaritetsförklaring som Sveriges och Storbritanniens statsministrar undertecknade syftar också till att stärka säkerheten i norra Europa.

Sveriges säkerhetspolitiska linje bygger på samarbete tillsammans med Nato, EU och FN och genom en stark transatlantisk länk.

Herr/Fru talman!

Sverige kommer inte att förlora sin globala röst som en framtida Natomedlem. Vi har en lång historia av att stå upp för folkrätten, solidaritet, nedrustning, demokrati och jämställdhet. Det är också vår framtid.

Vi kommer att fortsätta arbetet med att öka respekten för de mänskliga rättigheterna och en regelbaserad världsordning, global säkerhet, med medling som verktyg och mot terrorism.

Det är också ett led i att bygga ett tryggare Sverige. Diplomatin förblir vår främsta försvarslinje och den nationella försvarsförmågan är av grundläggande betydelse.

Herr/Fru talman!

Vi har flera säkerhetspolitiska verktyg för att hantera krisen för säkerheten i Europa. Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) är ett av dessa verktyg.

Som ordförande för OSSE förra året såg vi en accelererande negativ utveckling i Ryssland och Belarus med viljan att efterleva grundläggande åtaganden.

Vi arbetade för att stärka OSSE:s roll som plattform för dialog och ansvarsutkrävande. Ett resultat av detta var ministerrådsmötet i Stockholm där 48 utrikesministrar kunde föra politiska samtal och fatta beslut. Sverige tar fortsatt ansvar för OSSE som del i trojkan till utgången av 2022.

Förutsättningarna för dialog och konfliktlösning har förändrats i grunden sedan den 24 februari, men behovet av dialog kvarstår – och OSSE är en viktig plats där det kan göras när omständigheterna tillåter.

Herr/Fru talman!

Vi lever mitt i en accelererande klimat- och miljökris. Sverige ska vara ledande i klimatomställningen. Men den globala ambitionsnivån är långt ifrån tillräcklig. Klimatförändringarna och miljöförstöringen bidrar till ökade spänningar och konflikter. Klimatet har en avgörande betydelse för vår säkerhet. Vi måste ta de klimatrelaterade säkerhetshoten på största allvar. Vi har därför tillsatt en ambassadör för klimat- och säkerhet.

Just nu pågår intensiva förhandlingar i EU om det omfattande paket av

lagförslag som kallas Fit For 55. Här driver regeringen på för ambitiösa lösningar som ska minska EU:s nettoutsläpp med minst 55% till 2030, jämfört med 1990 års nivåer.

Sverige stod i förra veckan värd för det internationella FN-mötet Stockholm+50 om miljö, klimat och hållbar utveckling. Mötet lyfte fram konkreta lösningar och finansieringsmodeller för att snabba på anpassning och omställning, inklusive i utvecklingsländer. Politiker från hela världen enades om att gå från ord till handling.

Under vårt OSSE-ordförandeskap kunde ett banbrytande beslut fattas om de utmaningar som klimatförändringarna medför. OSSE har nu mandat att arbeta med denna avgörande säkerhetsfråga. Sverige bidrar nu också till att stärka OSSE-sekretariatet för att kunna öka fokus på dessa frågor.

Herr/Fru talman!

EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. I en osäker tid står medlemsländerna starkare tillsammans. Vi ska fortsätta att bygga ett allt närmare samarbete inom EU, liksom med våra nordiska och baltiska grannar. Arbetet med visionen om Norden som världens mest hållbara och integrerade region fortsätter.

Nästa år kommer Sverige för tredje gången att vara ordförande i EU:s ministerråd. Det sker i en tid då Europas säkerhet utmanas i grunden.

Vi har en ambitiös agenda, vilket EU-ministern också redogjort för i denna kammare. Regeringen vill se ett EU som kan ta större ansvar för sin egen säkerhet. Arbetet med den så kallade strategiska kompassen kommer att fortsätta i syfte att fördjupa det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet. Det är samtidigt viktigt att EU fördjupar samarbetet med strategiska partners utanför EU och att den transatlantiska länken värnas.

Vi behöver fortsatt hantera krigets konsekvenser, utveckla vårt stöd till Ukraina och verka för Ukrainas, Moldaviens och Georgiens gradvisa integration i EU-samarbetet. Vår förmåga att hantera vårt eget närområde är avgörande för EU:s trovärdighet som global aktör.

Också inom EU måste de grundläggande värderingarna upprätthållas. Just nu pågår den största flyktingkrisen i Europa sedan andra världskriget. Situationen visar hur viktigt det är att EU:s medlemsstater tar ett gemensamt och solidariskt ansvar för människor på flykt.

Herr/Fru talman!

Den feministiska utrikespolitiken behövs. Sverige var först. Och det är glädjande att allt fler länder nu tar efter, senast Tyskland, Chile och Nederländerna som nu, liksom Kanada, Frankrike, Luxemburg, Spanien och Mexiko också för en feministisk utrikespolitik.

Arbetet ska vässas, inte minst givet den motreaktion mot jämställdhet som vi sett i spåren av pandemin. Våld mot kvinnor och flickor har ökat över hela världen.

Med pandemin, klimatkrisen och ett minskat demokratiskt utrymme, riskerar vi nu en global recession för jämställdheten. En feministisk utrikespolitik behövs mer än någonsin.

Herr/Fru talman!

För femte året i rad ser vi hur antalet länder som rör sig i auktoritär riktning är fler än de som rör sig i en demokratisk riktning. Rysslands aggression mot Ukraina är inte bara ett flagrant brott mot folkrätten utan också ett tydligt exempel på en auktoritär stats attack mot en demokrati.

Regeringens demokratisatsning fortsätter därför med full kraft. Bristen på demokrati och mänskliga rättigheter i arbetslivet globalt måste uppmärksammas mer.

Sverige är i år ordförande i Internationella alliansen för hågkomst av Förintelsen där vi fortsatt ska främja hågkomst av Förintelsen och, med all kraft, bekämpa antisemitism och antiziganism.

Herr/Fru talman!

Kärnvapenhotet är en alltmer oroande verklighet. Sverige kommer att fortsätta att vara en stark röst för nedrustning, icke-spridning och rustningskontroll även som framtida Natomedlem. Det gemensamma målet är en värld fri från kärnvapen.

Inom Stockholmsinitiativet har Sverige med 15 andra länder föreslagit 22 konkreta och konstruktiva steg för kärnvapennedrustning, samt ett paket med åtgärder för att minska risken för att kärnvapen används – ett område som har ökat i betydelse.

Allt fler länder ställer sig bakom våra förslag. Rysslands aggression mot

Ukraina har gjort vårt arbete svårare, men också än viktigare.

Vi har också vänt oss direkt till de fem kärnvapenstaterna. Flera av initiativets förslag på steg framåt har hör sammats. I januari bekräftade de fem i ett gemensamt uttalande att ”ett kärnvapenkrig kan aldrig vinnas och får aldrig utkämpas.” Rysslands hot om kärnvapenanvändning är oacceptabla och står i bjärt kontrast till uttalandet.

Herr/Fru talman!

De humanitära behoven i världen ökar lavinartat. Pandemin har kastat över 100 miljoner människor tillbaka i extrem fattigdom. Ojämligheten och de globala klyftorna växer.

Drygt 300 miljoner människor är i behov av humanitärt bistånd för att överleva. Nästan 50 miljoner kvinnor, män och barn befinner sig på gränsen till svält. 100 miljoner människor befinner sig nu på flykt.

Sveriges biståndspolitik är världsledande både vad gäller omfattning och kvalitet. Att medel avsätts för skyddsbehövande i Sverige till följd av krig på vår kontinent ändrar inte detta. Det svenska biståndet ska fortsatt motsvara en procent av bruttonationalinkomsten.

Sverige ska öka ansträngningarna att förebygga klimatförändringarna och miljön. Målet att fördubbla klimatbiståndet ligger fast.

När de antidemokratiska krafterna vinner mark ska det svenska biståndet vara en motkraft med en fortsatt hög ambitionsnivå. Fler demokratiska samhällen gör världen bättre – och ökar tryggheten i Sverige.

Herr/Fru talman!

Sveriges utrikespolitik fortsätter att vara global, multilateral och baserad på folkrätten. Den europeiska säkerhetsordning som vi värnar vilar på FN-stadgan och dess principer.

Detta är också en del av att bygga säkerhet med andra. En solidarisk världssyn går hand i hand med insikten om att Sveriges trygghet främjas av en säkrare och mer välmående omvärld.

Sverige fortsätter att investera politiskt och finansiellt i det multilaterala systemet med FN som nav. Det handlar om stöd till fredsbyggande och medling. Om ett djupt engagemang för mänskliga rättigheter, demokrati och

rättsstatens principer, jämställdhet och det breda miljö- och klimatarbetet.

Herr/Fru talman!

Den ryska aggressionen kastade också världen in i en fördjupad livsmedelskris, som drabbar de redan mest utsatta hårdast. Sverige är en del av det globala svaret för att lindra dess effekter. Vi är stora givare till FN:s livsmedelsprogram och FN:s internationella jordbruksutvecklingsfond, som tillsammans räddar liv och förbättrar levnadsvillkor.

Ryssland måste omedelbart upphöra att blockera export av ukrainsk spannmål. Blockeringen är en stor anledning till de nu stegrande matpriserna globalt.

EU accelererar sina insatser för en global, tryggad livsmedelsförsörjning. Frihandeln måste värnas, och grundorsakerna till hunger och svält måste bemötas. Sveriges arbete för hållbar utveckling och fredsbyggande är angeläget också i detta sammanhang.

Herr/Fru talman!

Covid-19-pandemin har försvårat genomförandet av Agenda 2030. De globala framsteg som gjorts under de senaste åren, som förbättringar när det gäller mödrars och barns hälsa och jämställdhet, har delvis suddats ut.

Det är första gången på 20 år som hungern och den extrema fattigdomen har ökat i världen. Agenda 2030 är vår färdplan för att vända trenden.

Herr/Fru talman!

Globala utmaningar kräver globala lösningar. Såväl pandemin och klimatomställningen som kraftfulla sanktioner mot Ryssland kräver mer handel, hållbara värdekedjor, nya källor för centrala råvaror, nya avsättningsmarknader och strategiska partnerskap.

Det är viktigare än någonsin att stå upp för fri, rättvis och hållbar handel och dess betydelse för välfärd i Sverige och Europa. Samtidigt som historiskt stora sanktioner mot Ryssland genomförs.

EU:s handelsavtal med partners runtom i världen ger oss möjlighet att diversifiera handeln och stärka motståndskraften mot framtida kriser. Det multilaterala handelssystemet, med bas i Världshandelsorganisationen, är grundläggande för tillväxt och välfärd.

Runt om i Sverige finns innovationskraft. Det är en hög kompetensnivå som bygger framtidens hållbara varor och tjänster för en global marknad. Genom att ge den gröna omställningen ett exportlyft bidrar vi till att minska klimatpåverkan globalt. Vi skapar också framtidens jobb här i Sverige. Vi stärker därmed Sveriges och EU:s konkurrenskraft.

Herr/Fru talman!

Med ett brinnande krig i Europa och med det dystra globala mörker som många känner just nu så vill jag ändå säga att våra gemensamma ansträngningar spelar roll.

Det kan kännas oändligt, men det finns hopp för förändringar: genom hårt arbete och genom tydliga linjer. För hoppet om fred och en bättre framtid får inte suddas ut. Eller som den 14-åriga ukrainska flickan Daria Chebotariova skrev i en dikt:

”Vi tror fortfarande på en lycklig framtid,
där vi kommer leva i harmoni och fred.
Vi kommer aldrig att glömma de som har fallit,
det är därför vi måste skynda oss.”

Regeringskansliet

Tal från Anna Hallberg, Ann Linde, Matilda Ernkrans

Utrikesdeklarationen

Publicerad 16 februari 2022

Regeringens utrikesdeklaration presenterades av utrikesminister Ann Linde vid 2022 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 16 februari. Det talade ordet gäller.

Herr talman!

Vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge. Rysslands ökande konfrontativa retorik och militära aktiviteter, både synliga och dolda, är oacceptabla. Den upptrappade ryska militära närvaron vid Ukrainas gräns och de ryska kraven på säkerhetsgarantier hotar kärnan i den europeiska säkerhetsordningen.

Den europeiska säkerhetsordningen är inte förhandlingsbar. Att stå upp för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet är nödvändigt för hela Europas säkerhet.

Ukraina, precis som Sverige, har rätt att göra sina egna säkerhetspolitiska val. Det är inte upp till Ryssland att diktera dessa genom hot och våld. Folkrättens regler om staters suveränitet och politiska oberoende utgör en del av den europeiska säkerhetsordningen.

Vägen framåt för att minska spänningarna är fortsatt dialog och diplomati, men vi måste samtidigt förbereda oss på att Ryssland kan välja en annan väg.

Herr talman!

Rätten att göra egna säkerhetspolitiska val är nyckeln till vår säkerhet. Regeringen avser inte att ansöka om Natomedlemskap. Den säkerhetspolitiska linjen ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa.

Vi kombinerar detta med en försvarspolitik som vilar på två ben: förstärkt nationell förmåga och fördjupade internationella försvarssamarbeten. Däri intar samarbetet med Finland en särställning. Sedan 2014 har vi byggt upp ett fungerande försvarspolitiskt säkerhetsnätverk, och slutit ett 30-tal överenskommelser och omkring 20 samarbetsavtal, inte minst med våra nordiska och baltiska grannar. Vi bygger upp militär förmåga såväl med enskilda länder som med Nato. Och vi bygger upp en trovärdig nationell försvarsförmåga genom den största satsningen på svenskt försvar sedan 1950-talet.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Men det är vi som bestämmer med vilka vi samarbetar och hur detta samarbete ser ut – i fredstid, i kris och i krig.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ökat samarbete på bred front: i Norden, Östersjöområdet, genom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och genom fördjupat partnerskap med Nato. FN och folkrätten förblir en hörnsten i svensk utrikespolitik. En stark transatlantisk länk är nödvändig för Europas säkerhet.

Herr talman!

Vi har flera säkerhetspolitiska verktyg för att hantera den försämrade säkerhetssituationen i Europa. OSSE är ett viktigt verktyg. Vi har precis avslutat ett svenskt ordförandeskap där Sverige satt avtryck som kommer att bestå.

Vi har stärkt plattformen för dialog. Behovet av dialog är större än någon gång sedan det kalla krigets slut. Detta var tydligt under ministerrådsrådet i Stockholm där närmare 50 utrikesministrar förde viktiga politiska samtal och fattade beslut.

Vi har stärkt plattformen för konfliktlösning. Som ordförande fokuserade vi på konfliktlösning i Ukraina, Moldavien, Georgien och södra Kaukasien.

Möten med civilsamhället är alltid en prioritet och var det även under OSSE-

ordförandeskapet. I Ryssland har situationen för mänskliga rättigheter blivit allt sämre. Ett alltmer repressivt samhälle har omöjliggjort för människorättsförsvare att utföra sitt viktiga arbete. Nedstängningen av organisationen Memorial är ett av många upprörande exempel.

I Belarus har vi sett hur regimen på ett cyniskt sätt utnyttjat migranter i politiska syften. Belarus måste släppa alla politiska fångar och hålla demokratiska val.

Sverige har som ordförande också verkat för att den ryska aggressionen mot Ukraina och den ryska illegala annekteringen av Krim hållits högt på OSSE:s agenda. Det har snart gått åtta år sedan dess och över 14 000 personer har mist livet. Bara för att tiden går blir inte detta folkrättsstridiga agerande mer acceptabelt. Vi fortsätter nu vårt arbete som medlem i OSSE:s ordförandetrojka.

Herr talman!

Vi lever mitt i en accelererande klimat- och miljökris. Sverige ska vara ledande i klimatomställningen. Men den globala ambitionsnivån är långt ifrån tillräcklig. Klimatförändringarna och miljöförstörelsen bidrar till ökade spänningar och konflikter. Klimatet har en avgörande betydelse för vår säkerhet. Vi måste ta de klimatrelaterade säkerhetshoten på största allvar.

Under vårt OSSE-ordförandeskap kunde ett beslut fattas om de utmaningar som klimatförändringarna medför. Tack vare Sveriges pådrivande roll har nu OSSE fått mandat att arbeta förebyggande mot klimatförändringarnas påverkan på säkerheten i regionen.

Vi ska tillsätta en ambassadör för klimat- och säkerhet. Vi ska bygga in ny expertis i våra internationella krishanteringsinsatser, i fredsbyggandet, i det internationella utvecklingsarbetet och inom klimatdiplomatien. Vi ska fortsätta att stärka den svensk-initierade FN-mekanismen för klimat och säkerhet. På bara några år har mekanismen blivit en stöttepelare i länder och regioner som befinner sig i klimatrelaterade konflikter.

I juni ska Sverige stå värd för Stockholm+50, ett internationellt FN-möte som bidrar till en rättvis och global grön omställning.

Herr talman!

Covid-19-pandemin har försvårat genomförandet av Agenda 2030. De globala framsteg som gjorts under de senaste åren, som förbättringar när det

gäller mödrars och barns hälsa och jämställdhet, har delvis suddats ut. Det är första gången på 20 år som hungern och den extrema fattigdomen har ökat i världen.

Agenda 2030 är vår färdplan för att vända trenden.

Herr talman!

Vikten av ett bättre globalt hälsosystem och insikten om att pandemins konsekvenser har slagit hårdast mot kvinnor och barn har varit några smärtsamma lärdomar.

Regeringen drev tidigt frågan om en mer jämlik fördelning av vaccin mot Covid-19. Det globala vaccinsamarbetet Covax har nu levererat 1 miljard doser till 144 länder runt om i världen. Sverige är världens största bidragsgivare till Covax sett per invånare och femte största givare totalt.

Arbetet med att stärka den globala hälsosäkerheten, inte minst när det gäller arbetet med att motverka antibiotikaresistens och att utveckla ett kraftfullt nytt globalt pandemifördrag, prioriteras. Regeringen kommer därför att tillsätta en ambassadör på Socialdepartementet som ska arbeta med den globala hälsosäkerheten.

Herr talman!

EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. I en osäker tid står medlemsländerna starkare tillsammans. Vi ska fortsätta att stärka våra nära band till våra partners inom EU, liksom till våra nordiska och baltiska grannar. Arbetet med visionen om Norden som den mest hållbara, integrerade och digitaliserade regionen ska stärkas.

Regeringen vill se ett starkt EU som kan ta större ansvar för sin egen säkerhet, men vi understryker samtidigt att detta inte står i motsatsförhållande till öppenhet i utvecklande av partnerskap eller en stark transatlantisk länk.

Nästa år kommer Sverige för tredje gången att vara EU:s ordförandeland. EU-ministern redovisade nyligen hur arbetet med regeringens prioriteringar ska bedrivas i EU. Det är en ambitiös agenda.

Situationen för flyktingar och migranter kräver vår fortsatta uppmärksamhet. EU måste få ett gemensamt asylsystem som är rättssäkert, humant och hållbart, där alla tar sitt ansvar.

Vi har fortsatt ett nära samarbete med Storbritannien, inte minst inom säkerhets- och försvarspolitiken, handel samt inom utbildning och forskning.

USA är tillbaka på den globala arenan som en konstruktiv partner. Det är glädjande för fortsatta och fördjupade samarbeten, inte minst på klimat-, demokrati- och jämställdhetsområdena. Samarbete med USA är centralt inom säkerhets- och försvarspolitiken, inom handel och på teknikområdet.

Herr talman!

Den feministiska utrikespolitiken fortsätter växa. Sverige var först. Och det är glädjande att även Tyskland nu tar efter, liksom Kanada, Frankrike, Luxemburg, Spanien och Mexiko som också för en feministisk utrikespolitik.

Arbetet ska vässas, inte minst givet den motreaktion mot jämställdhet som vi sett i spåren av pandemin. Våld mot kvinnor och flickor har ökat över hela världen. Med pandemin, klimatkrisen och ett minskat demokratiskt utrymme, riskerar vi nu en global recession för jämställdheten. En feministisk utrikespolitik behövs mer än någonsin.

Vi ska ta fram en ny nationell handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet och vi ska också ta fram en ny global jämställdhetsstrategi för biståndet under 2022. I FN:s Generation Equality Forum är Sverige med och leder arbetet för kvinnors ekonomiska egenmakt.

Herr talman!

För femte året i rad ser vi hur antalet länder som rör sig i auktoritär riktning är fler än de som rör sig i en demokratisk riktning. Militärkupper i Myanmar, Sudan, Mali och Burkina Faso, talibanernas maktövertagande i Afghanistan, en förvärrad situation i Belarus och konflikten i Etiopien är dramatiska exempel på demokratins tillbakagång.

Under det demokratitoppmöte som USA:s president Joe Biden stod värd för var Sverige en aktiv partner i flera aktiviteter där både statsministern och jag deltog. Det svenska budskapet var att framväxten av högerpopulistiska och nationalistiska krafter undergräver demokratin, samt att mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och kvinnors politiska och ekonomiska deltagande är centrala för demokratin. Hbtqi-personers rättigheter ska respekteras fullt ut internationellt.

Sverige är i år ordförande i Internationella alliansen för hågkomst av Förintelsen där vi fortsatt ska främja hågkomst av Förintelsen och, med all

kraft, bekämpa antisemitism och antiziganism.

Bristen på demokrati och mänskliga rättigheter i arbetslivet globalt måste uppmärksammas mer. Arbetstagare trakasseras, mister sina jobb och till och med dödas för sitt fackliga engagemang. Utrikesdepartementet kommer att arbeta mer med dessa frågor bland annat inom Global Deal.

Herr talman!

Kärnvapenhotet är en verklighet och vi måste fortsätta med våra ansträngningar inom nedrustning. Målet är en värld fri från kärnvapen. Inom ramen för det s.k. Stockholmsinitiativet har vi föreslagit 22 specifika steg som innebär en konstruktiv och pragmatisk ansats för kärnvapenedrustning. Allt fler länder ställer sig nu bakom Sveriges förslag.

Vi har aktivt vänt oss till de fem kärnvapenstaterna. Glädjande nog har Stockholmsinitiativets budskap om behovet av steg framåt hörtsammats. Den 3 januari bekräftade de fem i ett gemensamt uttalande bland annat att ”ett kärnvapenkrig kan aldrig vinnas och får aldrig utkämpas.”

Herr talman!

De humanitära behoven i världen ökar lavinartat. Ojämligheten växer. Nästan 275 miljoner människor är i behov av humanitärt bistånd för att överleva. 45 miljoner kvinnor, män och barn i 43 länder befinner sig på gränsen till svält.

Sveriges biståndspolitik ska ha en fortsatt hög ambitionsnivå både vad gäller omfattning och kvalitet. Det svenska biståndet ska fortsatt motsvara en procent av bruttonationalinkomsten. Svenskt bistånd ska användas till att minska fattigdomen och orättvisorna i världen. Det handlar om solidaritet – men också om en övertygelse om att en bättre värld ger ett tryggare Sverige.

Sverige ska öka ansträngningarna att förebygga klimatförändringarna och dess effekter på livsmedelsförsörjningen och miljön, samt främja hållbara levnadsvillkor. 2022 ökar vi klimatbiståndet med ytterligare en miljard kronor.

När de antidemokratiska krafterna vinner mark ska det svenska biståndet vara en motkraft med en fortsatt hög ambitionsnivå. Fler demokratiska samhällen gör världen bättre – och ökar tryggheten i Sverige.

Herr talman!

Jag var den första svenska utrikesminister som besökte Israel på tio år. Att regeringen har förbättrat relationerna är viktigt. Samtidigt ligger vårt erkännande av Palestina fast. Med folkrätten som grund fortsätter Sverige att verka för en tvåstatslösning.

I Mali har terrorgrupper kraftigt ökat sina aktiviteter. Att den maliska juntan skjutit upp de demokratiska valen och ingått samarbete med ryska legosoldater är oacceptabelt. Sveriges militära och civila engagemang i Mali syftar till att främja säkerhet, motverka terrorism och bygga upp en hållbar utveckling med respekt för mänskliga rättigheter.

Kriget i Jemen är inne på det åttonde året. Det är en av världens största humanitära katastrofer. Sverige ska fortsätta att driva behovet av fredsförhandlingar genom FN. En förutsättning för en varaktig fred är att kvinnor inkluderas i fredsförhandlingarna.

Syrien är ett djupt sargat land. Konflikten är inne på sitt tolfte år. Miljontals människor lever under akut humanitärt behov. Sverige är och ska fortsätta att vara en av de största humanitära givarna.

Konflikten och den humanitära katastrofen i Etiopien undergräver stabiliteten på hela Afrikas horn. Etiopien är på väg mot en svältkatastrof. Tusentals har dödats i konflikten, inklusive 24 hjälparbetare från FN. Vi fortsätter att verka genom EU och FN för en omedelbar vapenvila.

Herr talman!

Som statsministern har sagt: ”Vi ska vända på varenda sten för att bekämpa segregationen och knäcka gängen”. De bakomliggande kriminella strukturerna är i princip alltid gränsöverskridande. Med digitaliseringen av våra samhällen följer ökad internationell cyberkriminalitet. Skjutningar och sprängningar, ofta med insmugglade vapen, fortsätter att vara en betydande trygghetsutmaning. Alltför ofta är dessa unga män verktyg för tyngre kriminella aktörer som verkar internationellt.

För ett och ett halvt år sedan utnämnde jag ett sändebud mot organiserad brottslighet som arbetar med hur utrikesförvaltningen bäst kan stödja de brottsbekämpande myndigheterna. Ett antal ambassader har fått särskilda uppdrag att arbeta mot organiserad brottslighet. I nästa skede kommer flera ambassader att rustas för att bättre kunna bidra till det brottsförebyggande arbetet. Samarbetet mellan de brottsbekämpande myndigheterna och ambassaderna ska stärkas.

Herr talman!

Vi ska stå upp för den fria handeln, särskilt i tider då protektionismens vindar ökar. Det multilaterala handelssystemet, med bas i Världshandelsorganisationen, är grundläggande för tillväxt och välfärd. Hot mot det regelbaserade handelssystemet är ett hot mot Sveriges ekonomi och våra handelsrelationer. Samtidigt som samarbete är viktigt, inte minst inom handel, agerar vi mot säkerhetshotande verksamhet riktad mot Sverige och svenska företag.

Sverige och EU behöver arbeta ännu närmare likasinnade för att säkerställa och utveckla en global handel, med fokus på den gröna omställningen till ett fossilfritt samhälle. Vår handelspolitik ska bidra till att uppnå målen i Parisavtalet och Agenda 2030.

Genom Sveriges deltagande i världsutställningen Expo 2020 synliggör vi hur svenska lösningar möjliggör en omställning till en grön och hållbar riktning.

Kinas internationella betydelse berör också Sverige och svenska intressen, inte minst inom handeln. Vi för en rak dialog med Kina där mänskliga rättigheter och yttrandefrihet är centralt. Sverige och EU ser globala utmaningar som vi bara kan hantera tillsammans med Kina – som klimat, hälsa och en rättvis frihandelsordning.

Herr talman!

Förra året evakuerade Sverige ungefär 2 000 personer från Afghanistan. Under augusti månad var situationen vid flygplatsen i Kabul tidvis kaotisk och mycket svår. När en bomb exploderade intill flygplatsen fanns svensk försvarsmaktspersonal bara sekunder därifrån.

Jag vill på regeringens vägnar återigen säga tack till alla i utrikesförvaltningen, myndigheter och kommuner som arbetade dag och natt med evakueringsinsatsen. Jag är stolt över den samlade insats som Sverige gjorde.

Trots det dystra globala mörker som många säkert känner just nu och trots att behoven av våra gemensamma ansträngningar kan kännas oändliga, så vill jag avsluta med att säga: det finns hopp för förändringar, genom hårt arbete och genom tydliga linjer. Eller som ärkebiskop Desmond Tutu sa: "Hoppet är att kunna se ljuset trots allt mörker".

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal av utrikesminister Ann Linde vid Folk och Försvars Rikskonferens 2022

Publicerad 11 januari 2022

Det talade ordet gäller.

Ers Majestät,

Kära åhörare,

Jag har varit i Ukraina många gånger. De senaste tre gångerna har jag besökt olika ställen på den så kallade kontaktlinjen, gränsen mellan regeringskontrollerat och icke-regeringskontrollerat område. Där upplever man in på bara skinnet hur konflikten handlar om människors vardagsliv. Barnen som leker ute har fått lära sig att akta sig för ryska minor, missiler och granater. De riktigt små barnen, som ännu inte lärt sig skilja på en leksak och en mina, kan förlora sitt liv eller får skador för livet när minan exploderar i handen. De tusentals skott som avlossats gör sig påmind på varenda byggnad. Sjukhuset jag besökte var i princip sönderfallet. Skolor var sönderbombade. Ungefär två miljoner ukrainare har flytt från regionen, men alla har inte kunnat fly. Jag träffade en familj som sett sin by och hela sin familj splittrad. Vi glömmer lätt bort att denna konflikt redan har kostat nästan 14 000 människor livet sedan 2014. Att detta sker i ett grannland, bara tre timmars flygtid från Sverige, är svårt att ta in.

Jag har i flera sammanhang fördömt den militära kraftsamling som Ryssland genomfört över tid längs gränsen till Ukraina. Låt mig vara glasklar: den svenska regeringen anser inte att Ryssland – eller något annat land – har rätt att hindra en annan stats suveräna rätt att göra sina säkerhets- och utrikespolitiska vägval. Den regelbaserade världsordningen, byggd på folkrätten och multilateralism, är något vi måste försvara och något som vi

inte får ta för givet.

Vi har precis avslutat ett lyckat svenskt ordförandeskap i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa.

Från tid till annan dyker frågan upp vad Sveriges OSSE-ordförandeskap egentligen har betytt för Sveriges och Europas säkerhet. Jag kan konstatera att det har betytt väldigt mycket. Låt mig ge några konkreta exempel:

- Den europeiska säkerhetsordningen och det breda säkerhetsbegreppet behöver värnas. Det visar inte minst den senaste månadens öppna ifrågasättande av detta.
- Behovet av en plattform för dialog baserad på gemensamma åtaganden är större idag än någon gång sedan det kalla krigets slut. OSSE:s relevans som forum för sådan dialog var tydlig i december i Stockholm under ministerrådsmötet. Omkring 50 utrikesministrar närvarade och hade öppna och viktiga diskussioner. Förutom i plenum hölls ca 200 bilaterala möten! Dessutom fattade vi beslut om en resolution som kopplar ihop klimathotet och konflikter. Med denna resolution har OSSE fått mandat att jobba med klimat och säkerhet, och identifiera var klimatförändringarna kan leda till konflikter.
- OSSE:s betydelse som plattform för konfliktlösning har varit enormt viktigt - framförallt i det arbete som vi lagt ner på konflikterna i Ukraina, Transnistrien, Södra Kaukasus och - mindre uppmärksammat - när stridigheter blossade upp längs gränsen mellan Kirgizistan och Tadzjikistan. När stridigheterna eskalerade tog jag initiativ till samtal med de båda ländernas utrikesministrar, före både Ryssland och Turkiet, och kunde arbeta för deeskalering och en lösning med diplomati.
- Som ordförande var det viktigt för mig att besöka samtliga fältmissioner och att alltid träffa civilsamhället, som alltid lyfte jag fram deras viktiga perspektiv. Detta har bidragit till att vi har satt fokus på OSSE:s stora mervärde genom närvaro på marken.
- Sverige har som ordförande verkat för att den ryska aggressionen mot Ukraina och den ryska illegala annekteringen av Krim hållits högt på OSSE:s agenda. Det har snart gått åtta år sedan Ryssland illegalt annekterade Krimhalvön. Bara för att tiden går blir inte denna folkrättsstridiga handling mer acceptabel. Vi har markerat vikten av att OSSE ska kunna verka fritt i enlighet med sitt mandat i hela Ukraina. OSSE:s särskilda

övervakningsmission SMM ser utmaningar med detta dagligen. Som exempel har Ryssland stört ut både OSSE:s övervakningsdrönare och skickat ut störningssignaler mot fartygstrafiken i Mariopuls hamn. Allt detta är naturligtvis oacceptabelt.

Sveriges ordförandeskap har definitivt satt avtryck som kommer att bestå.

Låt mig blicka framåt och peka på några prioriteringar inom utrikes- och säkerhetspolitiken under det kommande året.

Kopplingen mellan klimat och säkerhet har blivit tydligare och mer påtaglig. Klimathotet är också en säkerhetspolitisk ödesfråga som kommer att vara ett av mina främsta fokusområden. Klimatsäkerhet handlar om frågor som vattenbrist som leder till konflikter om resurser, om oförmågan att kunna leva på olika platser på jorden vilket driver människor på flykt. Det handlar om extrema väderförhållanden som bidrar till ökade risker i samhället. I Arktis smälter isen allt fortare. Intresset för naturtillgångar och nya handelsvägar i Arktis ökar samtidigt som allt fler militära förmågor etableras. I utrikes- och säkerhetspolitiken måste vi ta de klimatrelaterade säkerhetshoten på största allvar. De som blundar för detta begår ett stort misstag.

Den europeiska säkerhetsordningen måste fortsatt värnas. Rysslands uttryckliga vilja att förneka andra länder den självklara rätten att göra egna säkerhetspolitiska vägval, och försöken att återskapa intressesfärer är oacceptabla. Det är något som vi är helt eniga om i EU. Och från svensk sida är vi mycket tydliga: samtal om den europeiska säkerhetsordningen påverkar vår säkerhet och bör därför också inkludera oss. Detta är ett budskap som Sverige och Finland delar.

Globalt står Sverige alltid upp för mänskliga rättigheter och för det civila samhället. Sverige har konsekvent tagit upp det allt allvarigare läget för det ryska civila samhället och stått upp för de mänskliga rättigheterna. Vår tvåspårspolitik – där vi förenar principfasthet i försvaret av internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen med strävan efter samarbete på områden där vi har ett intresse, och stöd till det ryska civilsamhället – är av stor vikt.

Sverige ska alltid stå upp för civilsamhället. Som alla har sett så försämras nu situationen i Kazakstan snabbt. Det dödliga och våldsamma svaret på demonstrationerna är mycket oroande. Den bakomliggande orsaken till protesterna är verklig folklig ilska över djupt rotad korruption och statens

oförmåga att göra livet bättre för sina medborgare.

Den organiserade brottsligheten utgör ett växande hot mot våra samhällen. De bakomliggande kriminella strukturerna är i princip alltid gränsöverskridande. Med digitaliseringen av våra samhällen följer också ökad cyberkriminalitet. För ett och ett halvt år sedan utnämnde jag därför ett särskilt sändebud mot organiserad brottslighet. Ett antal ambassader är särskilt utpekade för att jobba aktivt med kampen mot organiserad brottslighet. Utrikesdepartementet deltar därmed aktivt i linjen mot kriminaliteten.

Internationell terrorism, våldsbejakande extremism och radikalisering är ett annat område som kräver nära samarbete internationellt. Hybridhoten uppträder här och nu. Listan kan göras lång - det kan handla om cyberangrepp, desinformationskampanjer, investeringar i strategisk infrastruktur, eller försök att utnyttja migranter för politiska syften.

Kinas ökade ambitioner utgör en av de största globala utmaningarna sedan Berlinmurens fall. För Sverige och EU utgör Kinas framväxt både utmaningar och möjligheter. Regeringens förhållningssätt gentemot Kina definieras utifrån ett helhetsperspektiv, förankrat i den skrivelse "Arbetet i frågor som rör Kina" som riksdagen enhälligt ställt sig bakom, där nyttan för Sveriges säkerhet ska stå i centrum samtidigt som nyttan för det svenska samhället ska beaktas.

Pandemin har också gett oss många smärtsamma lärdomar: Om vikten av ett bättre globalt hälsosystem, där tillgången på vaccin tyvärr blev ett utrikespolitiskt instrument. Rika länder beställde initialt mer vaccin än vad som behövdes vilket påverkade den globala tillgången negativt.

Men pandemin är också en "infodemi" där desinformation sprids dagligen. Olika regioner i världen har utmanats av en mängd typer av falsk information. I en FN-studie identifierades att Ukraina under en sexmånadersperiod under 2020 nåtts av 250,000 falska meddelanden relaterade till Covid-19 i ukrainsk media och på sociala nätverk. "Infodemin" har direkt påverkat Ukrainas, och många andra nationers, förmåga att effektivt kunna skydda människors liv och hälsa.

De goda nyheterna är att vi har flera verktyg för att hantera de säkerhetspolitiska utmaningar vi står inför:

För Sverige är det oersättligt med ett EU som är handlingskraftigt, som håller

ihop och agerar utifrån gemensamma värderingar. EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform. EU:s åtgärder mot Lukasjenkos utnyttjande av migranter i politiska syften är ett exempel på sådant samfällt agerande, i nära samarbete med våra partners. Om ett år påbörjas vårt ordförandeskap i EU – och vi kommer att vara väl förberedda.

En stark transatlantisk länk är och förblir central för europeisk säkerhet. Sverige välkomnar att steg tas för att ytterligare stärka samarbetet mellan EU och Nato. Regeringen kunde i höstas välkomna Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg och det Nordatlantiska rådet till Sverige - ett besök som visade på vårt nära partnerskap och som fördjupade vår säkerhetspolitiska dialog ytterligare.

FN förblir också en hörnsten i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. USA:s förnyade engagemang i det multilaterala systemet förbättrar förutsättningarna avsevärt. Att delta under FN:s och Frankrikes ledning i de militära insatserna i Mali är en del av att bidra också till vår säkerhet i Europa.

Den feministiska utrikespolitiken har fått stort internationellt genomslag. Det är jag stolt över, inte minst för att agendan för kvinnor, fred och säkerhet är viktig. Att kvinnor måste få delta i alla delar av en konfliktskykel borde vara en självklarhet. Men också behovet av att ständigt påtala kvinnors och flickors rätt till såväl säkerhet som frånvaro av våld, både i konflikter och generellt, är tyvärr fortsatt stort.

I dagens säkerhetspolitiska läge ligger initiativ som leder till spekulationer om splittring och en förändrad säkerhetspolitisklinje inte i Sveriges intresse. Låt mig vara lika tydlig som tidigare gällande Sveriges säkerhetspolitiska linje: den säkerhetspolitiska linjen ligger fast. Sverige är inte med i någon militär allians. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra, samtidigt som vi förstärker det svenska totalförsvaret. Regeringens fördjupade försvarspolitiska samarbeten är en viktig del i detta. Våra nära kontakter med den amerikanska administrationen bekräftar också värdet av en fortsatt stark transatlantisk länk.

Jag besökte Washington förra veckan där jag bland annat träffade Wendy Sherman, som är vice utrikesminister. Sherman är den som just nu leder den amerikanska delegationen i samtalen med Ryssland, både bilateralt och med Nato. I vårt samtal så pratade vi om veckans möten. Jag markerade de svenska röda linjerna när det gäller de ryska förslagen. Det handlar om att

det är vi själva som bestämmer vår säkerhetspolitiska linje. Det innebär tex att det i alla lägen är vi själva och inte Ryssland som bestämmer huruvida vi väljer att vara militärt alliansfria eller inte. Vidare är alla förslag som innebär inskränkningar när det gäller till exempel övningsverksamhet, både vad det gäller var eller hur och med vem vi övar, oacceptabla. Sherman bekräftade att den europeiska säkerhetsordningen inte är förhandlingsbar och hon betonade vikten av det goda och nära samarbetet Sverige och USA har. Hon tackade också för tydligheten kring prioriteringarna och vårt arbete under det svenska OSSE-ordförandeskapet. Jag hade också samtal med Vita Husets biträdande nationella säkerhetsrådgivare, Jonathan Finer, på samma ämne och vi diskuterade olika scenarier som kan komma att bli aktuella.

Säkerhets- och utrikespolitiska vägval ska få vara en självklarhet för varje nation, utan påtryckningar utifrån. Suveräniteten är en grundbult i en regelbaserad världsordning, och något som den svenska regeringen kommer att fortsätta värna – i såväl vårt närområde som globalt.

Tack.

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Utrikesminister Ann Lindes öppningsanförande vid det inledande ministerrådsmötet i OSSE

Publicerad 13 december 2021

Check against delivery

Distinguished colleagues,

Ladies and gentlemen,

Welcome to Stockholm and the 28th Ministerial Conference of the Organization for Security and Co-operation in Europe.

I am truly delighted to see all of you in person. I thank you for coming together despite the difficulties and constraints of the pandemic.

It is a clear sign of the importance that we all attach to this organization.

We have gathered here in Stockholm at a time of turbulence and multiple crises across our region, many of which feature high on the OSCE's agenda.

To respond to this situation, we need common solutions.

This is the opportunity that our meeting here in Stockholm is presented with: to rebuild trust and cooperation amongst ourselves, the OSCE participating States. To confirm our support for the institutions and structures of the OSCE.

I hope we can approach our discussions in this spirit.

Ladies and gentlemen, colleagues,

Sweden's year as OSCE Chair, like the year before, has been marred by a crisis without precedent in our lifetimes.

The COVID-19 pandemic has exposed our vulnerabilities.

It has brought devastating human costs, new strains on international cooperation, vast disruption to daily life and increased inequality around the world. It has exacerbated democratic backsliding.

It has added pressure to an already fragile security situation, in Europe and elsewhere.

Polarisation is growing, between countries and within societies.

It is fuelled by international rivalry and public discontent.

By a decline of trust.

And like the COVID-19 virus itself, distrust is infectious and hard to contain.

We all know that a climate of resentment can turn into a climate of confrontation.

We need to reverse this trend.

Because almost eight years after the outbreak of conflict regarding Ukraine, the European security crisis is widening.

The tension that is currently building between Belarus and neighbouring countries sends us a warning. If we let this crisis in the heart of Europe escalate, the human and international ramifications could be severe.

Colleagues,

I fear that we – the countries and citizens of the OSCE region – are running low on trust just when we need it the most.

Because we are faced with challenges that can only be resolved through resilience and collective action.

Challenges that cut across borders, from climate change and pandemics to new and dangerous security threats.

We all experience this crisis of trust in the day-to-day work of the OSCE.

The breach of unanimously agreed principles and commitments, the abuse of the need for consensus as a weapon in negotiations, confrontation over dialogue.

This, sadly, is one part of our reality.

Yet the OSCE is based on the ideas of pluralism and trust, on the notion that even seemingly irreconcilable agendas can be brought together without confrontation.

That is what the OSCE can achieve in its best moments.

Ladies and gentlemen,

Sweden assumed the OSCE Chairpersonship with this mindset – to go back to basics. Back to the spirit and ideas that laid the foundation of the OSCE.

First, to the fundamental norms, principles and successful policies on which the OSCE was founded and which still form the bedrock of the European security order.

Because these commonly established rules – underpinned by the UN Charter and international law – are as righteous and powerful today as they were when the Helsinki Final Act and the Paris Charter were signed.

Second, to the comprehensive concept of security that is at the heart of the OSCE.

Because meeting our citizens' legitimate aspirations for rights and freedom is as essential for peace and stability as military security.

And third, to conflict resolution based on international law and commonly agreed norms and principles.

Because accountability and predictability are preconditions for building trust. And distrust is a powerful promoter of instability and conflict.

This is why Sweden's Chairpersonship places emphasis on international law, democracy, the rule of law and respect for human rights.

On the pursuit of gender equality, women's economic empowerment and

implementation of the women, peace and security agenda.

And on dialogue with all relevant stakeholders, including civil society and youth.

We will continue to do so even after our Chairpersonship has come to an end.

Colleagues,

The success of our common efforts is measured by our ability to improve the lives and well-being of people in the most vulnerable situations.

As Chairperson-in-Office, I have met with all OSCE field operations and met with civil society in each of the countries I have visited.

Many of these meetings included first hand accounts of how conflict and human rights abuses affect people in countries afflicted by conflict.

But I also witnessed the positive difference the OSCE makes in those situations. If proof of the OSCE's vitality was ever needed, it is provided every day in the field.

I thank the dedicated women and men who take part in OSCE field operations.

And I commend my personal and special representatives for their tireless efforts to seek solutions through dialogue.

You make a real contribution to peace, justice and dignity across our region.

Colleagues,

No conflict has a more polarising effect on European security than the one regarding Ukraine, including the Crimea. A top priority for Sweden's Chairpersonship, it remains a fundamental challenge to the European security order and continues to claim casualties and cause suffering among the populations on both sides of the line of conflict.

The heightened tensions in and around Ukraine that we have seen during this year are a cause of grave concern. And I am disheartened by the lack of progress towards a sustainable political solution with full respect for Ukraine's sovereignty and territorial integrity and within its internationally

recognised borders.

On my two visits to Ukraine, I witnessed first hand how the conflict is taking its toll on the population.

Humanitarian needs must prevail over political considerations, crossing points should be opened on both sides of the contact line to ensure that civilians have access to their rights wherever they reside in Ukraine. International law, including international humanitarian law, must be respected.

The Special Monitoring Mission in Ukraine remains an essential factor of stability. I commend the brave women and men in this mission. They must be granted unrestricted and unconditional access throughout Ukraine to impartially monitor the situation.

My two trips to Moldova made clear the central importance that the talks in the 5+2 format and the 'Berlin-plus' package have for regional security. We need to continue the confidence-building measures to improve the lives of people living on both banks.

When our Chairpersonship began, I pledged that we would play an active role in the Geneva International Discussions and the related Incident Prevention and Response Mechanism regarding Georgia.

Together with the EU and the UN, we have revitalised the discussions and helped the participants refocus on an issue-based agenda. This was necessary because the status quo – both political and humanitarian – is not acceptable.

Unresolved issues also remain in the Nagorno-Karabakh conflict context, underlined by the renewed violence last month in the region. The OSCE has a vital role to play here, and we all need to lend our full support to the Minsk Group Co-Chairs and the Personal Representative of the Chairperson-in-Office at this Ministerial Council and beyond.

I am also convinced of the merits of regional cooperation between Armenia, Azerbaijan and Georgia. The OSCE is ready to facilitate this, and my Special Representative for South Caucasus has prepared the ground should the three countries decide to take steps in that direction.

Colleagues,

The OSCE arms control regime, meant to be a guarantor of security and

stability, is running short on predictability and trust.

The Vienna Document and the Treaty on Open Skies remain at the heart of Europe's security architecture. But the lack of compliance that we have seen over the years is undermining the very trust these instruments were designed to create.

I deeply regret that the deficit of trust has grown so strong that key countries have decided to leave the Treaty on Open Skies. I hope that they will reverse their decisions.

Because we need to find a path back to making arms control and confidence- and security building measures an effective part of our mutual security toolbox.

A first step should be taken by all participating States fully implementing the Vienna Document. And we need to renew efforts to adjust the document to make it relevant for today's security situation with different force structures.

Colleagues,

Trust is created when we live up to our commitments and work together to meet our common threats and challenges.

I have mentioned conflict resolution and confidence building. These are core areas where we need to ensure that the OSCE is equipped to do its job.

Let me point to three other areas that demand our increased attention.

First, we see a worrying trend of democratic backsliding and violations of human rights in our region, despite our strong commitments.

The Human Dimension Implementation Meeting – the largest and most inclusive annual European manifestation of human rights – should have been held this year.

The fact that it was not is one of my more painful experiences at the helm of the OSCE.

But there are also encouraging developments.

The Stockholm Conference on Media Freedom provided important input, and I am confident that it reinforces the essential work of the OSCE in this

field.

The Human Dimension Seminar was held for the first time in four years. We also came together to celebrate the 30th anniversary of the Office for Democratic Institutions and Human Rights, together with a broad spectrum of civil society organisations.

The meeting on combating antisemitism in the OSCE region gave impetus to coalition-building, including with civil society, to fight intolerance and discrimination.

And I am impressed by the dedication and effectiveness shown by the new leaders of the autonomous institutions when assuming their duties.

Let me call on all of you, the participating States, to give your full support to the Office for Democratic Institutions and Human Rights, the High Commissioner on National Minorities and the Representative on Freedom of the Media.

These important institutions are there for us. They must be able to fully exercise their mandates.

Second, we need to do more to improve women's empowerment.

At the OSCE Economic and Environmental Forum in September, we took an important step forward to follow up on the Vilnius decision from 2011 on promoting equal opportunities for women in the economic sphere.

And I trust that our work to mainstream the women, peace and security agenda will gain further momentum and continue after we have passed the baton on to Poland and successive OSCE Chairs.

Because we also need to keep an eye on the longer term.

When we stimulate the recovery of our societies and economies after the pandemic, we need to build for gender equality.

And we need to do it in ways that have positive and lasting effects on the autonomy, resilience and opportunities of women and girls. This will also lead to more resilient, secure and prosperous societies.

Finally, we need to make better use of the OSCE to counter new threats and challenges.

Recent developments in Afghanistan remind us of our interdependence and the indivisibility of our security.

Some of the challenges – from climate change to cyber – even have the potential to transform the way we live, work and cooperate.

The OSCE does not have an all-inclusive response. But it can make important contributions to our broader efforts.

For instance, through its convening power.

As Chair, we put a text on climate change and security on the negotiation table for this Ministerial Council.

Why not make more use of the OSCE's convening power to inspire and share expertise on issues like climate-related security risks?

The OSCE provides us with an opportunity to explore these and other common challenges together.

Ladies and gentlemen, colleagues,

A quote from Swedish statesman Olof Palme captures the basic spirit of the OSCE.

When the Helsinki Final Act was signed, Giscard d'Estaing stated: "Now we can all agree". And Olof Palme replied: "No, now we can begin to disagree."

What Palme had in mind is that Helsinki established the rules of the game.

A framework to manage our differences without resorting to confrontation.

An inclusive space for dealing with the issues that divide us.

And, of course, for seeking compromise.

The OSCE is not a perfect instrument, but it is precious.

I hope that during our two days together here in Stockholm we will engage in real dialogue and seek common ground.

And, wherever possible, find common ways forward.

Thank you.

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Utrikesminister Ann Lindes avslutningsanförande vid det avslutande ministerrådsmötet i OSSE

Publicerad 13 december 2021

Check against delivery

Excellencies, dear colleagues, friends,

The 2021 Ministerial Council is drawing to its close.

I am grateful to all 57 participating States and all the other participants for the frank discussions we have had on the security challenges facing our region.

This year, the high-level participation matched or even surpassed many previous Ministerial Councils – a clear sign of the importance we all attach to this organisation.

What makes the OSCE Ministerial Council unique is that discussions taking place here are not only reflections of today's political leader's priorities. They are guided by strong commitments that bind us all together in a community of comprehensive security.

As you know, Sweden has pursued three main priorities during our time as chair. We have sought to:

- Defend the European security order.
- Uphold the concept of comprehensive security, with focus on the respect for fundamental rights and freedoms, including gender equality.
- And we have sought to contribute to conflict resolution in line with our

commitments and principles and international law.

We also knew that we needed to be prepared to manage crises that could not be foreseen beforehand, of which there have been several this year.

During the year I have visited around 20 participating States and met with all OSCE field presences to support these priorities.

I have seen first-hand the essential contribution that our organisation makes to improve the lives of the people affected by conflict in our region, for instance in supporting the freedom of movement for people in the non-government controlled areas in Ukraine.

In all my visits, I have prioritised meeting representatives of civil society to support their work for democracy, rule of law and respect for human rights and to get the grass root perspective of the questions dealt with by our organization.

My Special representatives – on the conflicts as well as on thematic issues – have worked tirelessly on my behalf to fulfil the role of the OSCE in the face of today's challenges. I want to extend particular thanks to all of them.

Excellencies,

Our priorities were chosen as these are the areas where the biggest challenges to European security lie.

Over the course of this year, we have seen how violations of our commitments have continued to challenge the foundation on which the OSCE is built. As Chair we have worked to ensure respect for the commitments and accountability when they are breached.

The fundamental ingredient of trust that I mentioned in my opening address of this meeting, has continued to be eroded.

This is especially clear when it comes to the conflicts in our region. The notion of some that they are “frozen” is clearly wrong. The OSCE's engagement is needed more than ever.

This holds true in eastern Ukraine where civilians continue to fall victim of the armed violence at the contact line, a line which continues to separate hundreds of thousands from their friends and families [and limits their access to basic services].

In the context of the Nagorno-Karabakh conflict, the ceasefire remains fragile and recent incidents demonstrate the need to address outstanding issues.

It is also true for Georgia and Moldova where the unresolved conflicts continue to violate fundamental principles and affect the lives of people.

The crisis in Belarus after the fraudulent presidential elections in 2020 is another example. As you all know, the OSCE stands ready to support Belarus in living up to its commitments, should it be invited to do so.

We have also seen how ODIHR has been hindered in performing its role to support participating States living up to commitments on democracy and human rights, due to limitations imposed by authorities on election observation. This is deeply problematic and in violation with our common commitments.

The rapid developments in Afghanistan this summer and the far reaching and acute challenge they poses to security also in the OSCE region provide new challenges for this organisation.

Excellencies,

Although these examples show the continued relevance and need for the OSCE, it must also be restated that our organisation can only be as effective as we, the participating States, allow it to be.

During the year, I have repeatedly seen how the consensus principle – originally the source of strength of our organisation – has been misused. Individual participating States have put their national agendas before our organisation.

The unified budget, the Annual Security Review Conference, and HDIM have all been severely affected by this during the year. As Chairperson, this is something that I deeply regret.

Next year, each and every one of us has a responsibility to ensure that the HDIM can be held.

Excellencies,

Given these severe challenges it would be easy to lose hope. But where urgent challenges have arisen, the OSCE has also been able to respond and

live up to its potential:

- The SMM continues to play an important part in conflict management by monitoring the security situation and facilitating the functioning of critical civilian infrastructure in eastern Ukraine. Without its contribution I am certain that the civilian suffering would have been even worse.
- The instruments of the OSCE have been used to counter the negative development in the human dimension, where the Moscow and Vienna mechanisms have been activated in accordance with our agreements. The Human Dimension Seminar could be held for the first time in four years, and for the very first time on the topic of Preventing and combatting violence against women.
- The work of the OSCE on combatting intolerance and discrimination has been strong this year. It was an honour to start this year with a seminar on fighting antisemitism with Rabbi Baker. I am also grateful to the Special Representatives Polak and Pacaci for their stalwart work.
- In political and military dimension, the Vienna Document was activated to seek clarity on Russian troop movements in and around Ukraine.
- Throughout the year, we have pushed hard to ensure that gender equality is part of all OSCE's activities, by asking the field presences and special and personal representatives to act and report specifically on the issue. Our efforts have ensured that gender equality will remain central to the OSCE also for the years to come.
- An advisory group on the agenda for Women, Peace and Security has been launched to support the Chair. And I am happy to say that we have taken steps as an organization towards implementing UNSC resolution 1325 better.
- Regarding Afghanistan, we have been able to come together to launch a framework and a financing mechanism to assist participating States in managing the challenges that developments in Afghanistan mean for the OSCE region.
- And although consensus is hard to achieve, this meeting has been able to decide on the chairpersonship in 2025 and these results show the continued relevance of the OSCE and how political engagement can contribute to resolution of our most difficult challenges. The key is trust – trust built on adherence and accountability towards our common commitments.

None of this would have been possible without the fantastic support of the OSCE Secretariat under the strong leadership of our Secretary-General Helga Schmid. My warm thanks to you and your team, Helga, for all your

commitment, hard work, and your assistance to the Chair.

Excellencies,

By our consistent focus on our priorities, I am proud to have contributed to security in our region and to the work of coming Chairs.

I am happy to hand over the chairpersonship baton to my dear colleague Zbigniew [Rau] at the end of the year. I know that the OSCE will be in safe hands given our shared views on many of the challenges that our region face.

As member of the troika, Sweden will support the Polish efforts for a more secure Europe – built on the foundation of our common commitments.

A final word of thanks goes to all those who have made this Ministerial possible – Ambassador Funered and her team in Vienna, Ambassador Lärke and the Task force and broader Swedish team in Stockholm and in your capitals. Here at XPO to our interpreters. And to all those behind the scenes without whom our meeting could not have taken place.

Thank you!

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Anförande av utrikesminister Ann Linde vid UD:s folkrättsdag 2021

Publicerad 01 oktober 2021

Anförande av utrikesminister Ann Linde vid UD:s folkrättsdag 2021 i Stockholm den 1 oktober 2021. Det talade ordet gäller.

Välkomna till UD:s folkrättsdag! Förra året fick folkrättsdagen ställas in på grund av pandemin och jag hade hoppats att vi alla hade kunnat ses fysiskt idag men vi är inte riktigt där ännu. Det är i alla fall glädjande att se ett stort intresse av att delta digitalt och även ett särskilt varmt välkomnande till våra paneldeltagare som vi har kunnat bjuda in fysiskt. Det är viktigt och värdefullt för oss att kunna samla interna och externa deltagare för samtal om aktuella folkrättsliga teman.

Folkrätten ska vara ryggraden i det internationella samarbetet. En regelbaserad världsordning och ett starkt multilateralt samarbete förblir grundbultar för svensk utrikespolitik.

Folkrättens regler erbjuder en struktur för samarbete om skydd för klimatet, global handel, skydd för krigens offer, ansvarsutkrävande genom internationella brottmålsdomstolen ICC och fredlig konfliktlösning, för att nämna några områden. I förlängningen utgör folkrätten grunden för en världsordning där regler och avtal går före den starkes rätt och det ligger i Sveriges intresse.

Sverige är i år ordförande i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa – OSSE. Vi steg in i den rollen väl medvetna om vilka utmaningar vi stod inför. Kriser, hot och konflikter – nya som gamla – fortsätter att utmana internationell fred och säkerhet. Men OSSE har verktyg för att utkräva ansvar och verka för konfliktlösning. Som världens största regionala säkerhetsorganisation har OSSE en unik möjlighet att skapa säkerhet i vår

region.

Vägledande för Sveriges ordförandeskap är att gå ”back to basics”; till de grundläggande regler och principer som OSSE grundades på – med utgångspunkt i folkrätten, inklusive FN-stadgan. Territoriell integritet och gränsers okränkbarhet, förbudet mot våldsanvändning samt staters rätt att självständigt göra utrikes- och säkerhetspolitiska vägval utan andra länders påverkan utgör hörnstenar i denna ordning. Därutöver har OSSE en bred definition av säkerhet, som inkluderar vikten av demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Det är säkerställandet av just dessa åtaganden, som är min högsta prioritet som ordförande i OSSE. Vi har också löpande betonat vikten av ett starkt rättighetskydd och behovet av en fri opinionsbildning runtom regionen, med en mångfald av starka och oberoende medier. Här spelar OSSE:s autonoma institutioner som arbetar med demokrati, mänskliga rättigheter inklusive mediefrihet samt rättsstatens principer, en nyckelroll.

Temat för årets folkrättsdag är ”Folkrätten och pandemin”. I samband med pandembekämpningen har en rad folkrättsliga frågeställningar aktualiserats - och vikten av att stärka det internationella samarbetet har blivit ännu tydligare.

Vi har bevittnat hur pandemin har förvärrat trenden med demokratisk tillbakagång och bristande respekt för mänskliga rättigheter på olika håll i världen. Det rör sig inte minst om inskränkningar i lagstiftande församlingars befogenheter och begränsningar av civilsamhällets och oberoende mediers möjligheter att verka.

För att motverka de auktoritära systemens framflyttningar stärkte Sverige redan innan pandemin arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i världen genom demokratisatsningen - ”Drive for Democracy”.

Sverige spelar en central roll i att, tillsammans med likasinnade, försöka motverka att den demokratiska tillbakagången och det internationella samfundets Covid 19-respons får allvarliga och bestående konsekvenser för kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Detta arbete innefattar att stärka kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, driva på för ekonomiska rättigheter och politiskt inflytande, och verka för en eliminering av allt sexuellt och könsrelaterat våld. Sverige var med och drev den särskilda resolution om pandemins konsekvenser för kvinnor och flickor som antogs av generalförsamlingen i

december 2020.

Samtidigt som det globala samhället fortfarande kämpar med återhämtningen från pandemin finns det en unik möjlighet att utveckla sätt att rätta till strukturell ojämställdhet mellan könen. Detta inkluderar att utnyttja erfarenheterna från pandemin där otaliga kvinnor har spelat, och fortsätter att spela, viktiga ledarroller där de lotsar sina samhällen genom krisen. Att stärka och formellt erkänna kvinnligt ledarskap, såväl i fredstid som i kris och konflikt, diskuterade jag under förra veckan i New York.

Nya hot har dykt upp, inte minst på nätet, där desinformation och andra slags påverkanskampanjer hotar grunden i det öppna samhället. Sveriges prioritet är alltså respekt för fria dataflöden och ett internet där mänskliga rättigheter och rättsstatens principer respekteras, en linje som dessvärre möter allt hårdare motstånd i världen. För oss är det självklart att respekten för folkrätten ska upprätthållas också i digitala miljöer. I Sverige, liksom i flera andra stater, pågår nu ett arbete med att presentera en mer detaljerad beskrivning om hur folkrätten är tillämplig i cyberrymden.

Inom ramen för Folkrätts- och nedrustningsdelegationen resulterade det fortsatta arbetet med frågan om autonoma vapensystem, LAWS, i en viktig rapport som överlämnades i mars i år.

Pandemin har inneburit att det även i öppna samhällen varit nödvändigt med inskränkningar för att hindra smittspridningen. Allvaret i den globala folkhälsosituationen har i vissa fall påkallat legitima sådana åtgärder från stater, såsom begränsningar i mötesfriheten.

Det är dock viktigt att inskränkningar i alla lägen är förenliga med folkrättens krav. Åtgärderna måste vara nödvändiga, ändamålsenliga och proportionerliga. Med andra ord måste de vara ägnade att hantera det specifika hotet som pandemin utgör och inte förbli permanenta. Annars riskerar våra demokratiska standarder att förskjutas. Det internationella samfundet har en central roll i att övervaka detta och den svenska regeringen har inom ramen för såväl FN, EU, Europarådet och OSSE bidragit till flera olika initiativ och diskussioner kring situationen för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i skuggan av pandemin.

Det finns även andra folkrättsliga frågeställningar som pandemin har belyst. Vem bär egentligen ansvaret för en global smittspridning, och är det möjligt att utkräva ansvar under folkrätten? Vilket ansvar har till exempel stater att vidta positiva åtgärder för att begränsa smittspridningen inom sitt

territorium? Dessa frågor är komplexa, och väcker centrala folkrättsliga frågeställningar men det står tydligt att samarbetet mellan stater är centralt för att undvika gränsöverskridande negativa effekter.

Från regeringens sida har vi från första början betonat vikten av att en internationell oberoende undersökning genomförs för att få kunskap om coronavirusets ursprung och spridning. Det är även viktigt att hela det internationella handhavandet av pandemin belyses och utreds.

Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser kanske inte i första hand förknippas med globala kriser, men dess tillämpning och efterlevnad har i högsta grad berört UD och våra utlandsmyndigheter under pandemin. De restriktioner som införts i olika länder har utmanat diplomaters okränkbarhet och rörelsefrihet, i vissa fall i strid med Wienkonventionen. Vi har arbetat för att säkerställa att detta viktiga folkrättsliga regelverk inte urholkas.

Under pandemin har pågående väpnade konflikter fortsatt samtidigt som nya blossat upp. Den internationella humanitära rättens regler har fått stor relevans och två frågor som blivit särskilt aktuella i ljuset av pandemin är humanitärt tillträde samt skydd av sjuk- och hälsovård under väpnad konflikt.

Jag hade glädjen att, tillsammans med Internationella Rödakorskommitténs ordförande Peter Maurer, i mars i år vara med och lansera den handbok om skydd av sjukvård som kommittén har tagit fram med svenskt stöd. Handboken syftar till att sprida goda exempel och konkret vägledning för väpnade styrkor, försvarsmakter och andra aktörer och verkar för att förbättra skyddet för hälso- och sjukvårdspersonal i samband med väpnad konflikt. Detta har länge varit prioriterade frågor för Sverige och vi har i multilaterala fora genomgående verkat för att den internationella humanitära rätten följs för att skydda civila från de värsta konsekvenserna av väpnade konflikter.

Sverige välkomnade därför FN:s generalsekreterare António Guterres vädjan förra sommaren om en resolution med krav på eldupphör i samtliga världens konflikter med anledning av coronapandemin. Säkerhetsrådet antog senare en resolution i vilken stridande parter världen över uppmanas att lägga ned sina vapen för att säkerställa att humanitär hjälp når fram till människor i väpnade konflikter. Sverige står bakom detta och andra initiativ i syfte att begränsa pandemins inverkan på världens mest utsatta befolkningar. Vi måste fortsätta investera i det multilaterala systemet för att bygga säkra och öppna samhällen.

Situationen på många håll i världen är alltså bekymmersam. Inte minst i Jemen, norra Etiopien, och i Nagorno-Karabach har vi under det senaste året bevittnat väpnade konflikter som gett upphov till akuta humanitära kriser. Rysslands illegala annektering av Krim kvarstår. Repressionen i Belarus tilltar. Den allvarliga situationen i Afghanistan riskerar att hota 20 års landvinningar för mänskliga rättigheter, jämställdhet och utveckling i landet. Det urskillningslösa våldet mot civila i Myanmar sedan militärkuppen den 1 februari måste upphöra och valresultatet från förra året respekteras. Miljontals människor befinner sig i humanitär nöd till följd av den allvarliga säkerhetssituationen i kombination med den pågående pandemin. Diskrimineringen av folkgruppen rohingyer, vars existens fortsatt förnekas av militärjuntan, måste upphöra. I alla dessa situationer ser vi hur folkrättsliga regler ignoreras och hur i vissa fall allvarliga internationella brott begås.

Trots ökande polarisering i världspolitiken måste det internationella samfundets ansvar för fred och säkerhet runtom i världen upprätthållas. I Jemen försöker vi genom samtal med konfliktens parter stödja FN:s medling och jag har själv besökt landet två gånger för detta. Sverige står återkommande medvärd för FN:s humanitära givarkonferens för Jemen – i samband med FN:s generalförsamlingsvecka höll vi ett humanitärt högnivåmöte som samlade in över 600 miljoner dollar till den humanitära responsen.

Från svenskt håll uppmanar vi genomgående och konsekvent till skydd av civila, säkerställande av humanitärt tillträde samt full respekt för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, liksom återhållsamhet, deskalering och fredlig lösning.

Men ansvarsutkrävande är också en oundgänglig del av den internationella rättsordningen. Vi har konsekvent gett vårt stöd för den Internationella brottmålsdomstolen, också när dess integritet och oberoende angripits. ICC möjliggör åtal för allvarliga internationella brott när berörda stater inte vill eller kan åtala. När ICC saknar jurisdiktion eller dess domsrätt blockeras i FN:s säkerhetsråd kan nationell lagföring i andra länder vara en väg framåt för att bryta straffriheten. Svenska åklagare har under lång tid utmärkt sig internationellt och Sverige var t.ex. först med fällande domar för krigsförbrytelser i Syrien baserat på principen om universell jurisdiktion. Vi stöder också bevisinsamlingsmekanismer i Syrien, Irak och Myanmar som gör viktiga bidrag i kampen mot straffrihet.

Sverige arbetar även för ansvarsutkrävande med anledning av

nedskjutningen av det ukrainska passagerarplanet PS752 i januari 2020. Länderna med förolyckade; Kanada, Storbritannien, Ukraina och Sverige, har länge samarbetat i frågan. Vårt fokus just nu är att få igång förhandlingar med Iran. I dessa förväntar vi oss att Iran svarar på alla våra frågor om vad som låg bakom nedskjutningen och ber om ursäkt. Vi vill också att de anhöriga får ersättning.

Sveriges röst i världen är tydlig: Vi står för en regelbaserad världsordning. Folkrätten utgör kompassen för fred, trygghet och välbefinnande. Med de multilaterala institutionerna som verktyg; FN, EU, Europarådet, OSSE och tillsammans med våra nordiska grannar, ska vi, Sverige, fortsätta mobilisera för en trygg, jämställd och öppen värld.

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal UM Europarådet

Publicerad 28 april 2021

28 April 2021. Check against delivery.

Dear Chair,

Dear Secretary-General,

Distinguished members of the Committee of Ministers,

It is an honour for me to address the Council of Europe today as Chairperson-in-Office of the Organization for Security and Cooperation in Europe. With mandates and memberships that partly overlap, our two organizations mirror some of the finest human aspirations and achievements: human rights, democracy and the rule of law.

These ideas - the need to respect human rights and the rule of law and to promote peace, democracy and human equality - are at the heart of Sweden's OSCE Chairpersonship priorities.

I commend the German presidency of the Council of Europe for putting such strong emphasis on these issues, including the rights of those who are suffering the most under the pandemic. And I look forward to engaging with youth representatives of both our organizations this afternoon on these and other important topics.

Excellencies,

We have a situation in our part of the world that calls for more, not less, common solutions. The vision of “a new era of democracy, peace and unity in Europe” is under pressure. Old rivalries continue to fuel conflicts and pose challenges to international peace and security. And new conflicts, crises and threats demand our attention – from climate change to cyber security.

We are in the midst of a pandemic which has brought devastating human costs, new strains on open society, and disruption to economic activity around the world. Our vulnerabilities have been exposed. Democracy, respect for human rights and economic development have suffered during the pandemic, in Europe and elsewhere.

Sweden's task as OSCE Chair is to seek a common response to these and other challenges before us. Our general approach is to "go back to basics", to the fundamental norms and principles on which the OSCE was founded and on which the European security order rests.

In the Helsinki Final Act of 1975 and the Charter of Paris in 1991, the OSCE participating states committed to fundamental principles which still form the basis of the European security order, such as the respect for each other's sovereignty and territorial integrity. Underpinning them are, of course the UN Charter and international law. Safeguarding these principles is my first priority as Chairperson-in-Office. Our common task is to implement them.

My second priority is to strengthen the OSCE's capacity for conflict resolution and crisis management, based on the concept of comprehensive security and the organization's principles and commitments. In the human dimension, the work of the OSCE and the Council of Europe is mutually reinforcing. The European Convention of Human Rights and the European Court of Human Rights remain the most impressive system of international justice anywhere in the world.

My third priority is to seek continued engagement at the highest levels towards sustainable solutions to crises and conflicts in the region, in line with international law and with full respect for the OSCE principles and commitments.

As Chair, it is important for me to visit countries struggling with conflict throughout the OSCE region, to gain first-hand input from people affected by these conflicts and by human rights violations and abuses. And to learn from the people who work there.

Those meetings have reinforced my conviction that there can be no security without human rights. We know that societies where human rights are fully enjoyed by all are more secure and with better prospects for sustainable, resilient and prosperous development. This is why the Women, Peace and Security agenda and gender equality are guiding themes of our chairpersonship. Our efforts will be measured by how we improve the lives

and well-being of people in the most vulnerable situations.

Excellencies,

The last few weeks have again displayed the fragility of the situation in and around Ukraine. This remains the most serious challenge to the European security order, one which requires us to use the conflict-related toolbox at the disposal of the OSCE. This is why, on my first trip as OSCE Chairperson-in-Office in January, I visited both Kyiv and the contact line in Donbass. Seven years into the crisis, we now see new tensions building up. In my contacts with Kyiv and Moscow, I have underlined the need to deescalate the situation, consolidate the ceasefire and intensify efforts towards a sustainable political solution in line with OSCE commitments and principles respecting the sovereignty, territorial integrity and independence of Ukraine within its internationally recognised borders. Recent developments with regards to restrictions of access to parts of the Black Sea must be resolved in accordance with international law.

In February, I visited Georgia and met with President Zourabichvili and then-Prime Minister Gakharia to reiterate the OSCE's full support for the Geneva International Discussions and related Incident Prevention and Response Mechanism formats.

In my talks with President Sandu and other leaders in Moldova, the prospects to move forward with talks in the 5+2 format and to continue building on the "Berlin plus" package were discussed. I also confirmed our readiness to hold 5+2 talks in Stockholm during the year. This message was reiterated in my discussions with the representative from Transdniestria and was generally well received. Although we remain realistic, I hope it will be possible to make progress on the Settlement Process during the year. But to make progress – the full support of all parties to the conflict is needed.

The unresolved conflict between Armenia and Azerbaijan remains a serious challenge to international peace and security. Last autumn, we witnessed a renewed outbreak of the Nagorno-Karabach conflict, resulting in thousands of casualties and immense suffering. The cease-fire achieved in November with the assistance of Russia brought about a necessary stop to hostilities. The challenge now is to renew efforts towards lasting peace. The OSCE has been given the international mandate to lead this process, under the auspices of the OSCE Minsk Group co-chairs. As Chairperson-in-Office, I visited Baku and Yerevan in March and expressed my expectation that the sides recommit to talks on a sustainable political solution and to address

humanitarian needs.

In situations where trust between States has eroded, confidence and security building measures play an important role to support transparency and predictability. The Vienna Document and the Treaty on Open Skies enable measures that are at the heart of confidence building in our region. These measures must be kept up to date and fully complied with and comprise as many States as possible to ensure their continued functioning and relevance. This is essential also in the context of current developments in and around Ukraine.

When crises erupt despite our efforts to prevent them, we remain ready to engage directly with the stakeholders involved to offer the OSCE's good offices to facilitate solutions. In line with this, the offer that Albania's Prime Minister Rama and I extended last year to facilitate a genuine dialogue between the government and opposition in Belarus still stands.

Excellencies,

This is a crucial time to ensure that the norms and principles that are fundamental to the Council of Europe and OSCE are respected. The global trend of democratic backsliding and decline in the respect for human rights and the rule of law is seen also in our part of the world. It has been exacerbated during the Covid-19 pandemic.

We will continue to emphasize the importance of respecting and protecting human rights also in times of crisis. This includes the right to the freedom of expression and media freedom. We should mobilize around these issues in the period ahead. The virtual Stockholm conference on media freedom in the OSCE Region in May and the Council of Europe's high-level conference on artificial intelligence, media and democracy in June provide two such opportunities.

The COVID-19 pandemic has disproportionately affected the full enjoyment of human rights of persons belonging to minority groups. It has a negative impact on the rights of women and girls. Gender-based violence has increased during the pandemic and women's economic situation has suffered.

The Swedish OSCE Chairpersonship will follow-up on the OSCE Vilnius decision from 2011 on promoting equal opportunity for women in the economic sphere. And the Council of Europe conference in Berlin in May

will mark the tenth anniversary of the Istanbul Convention: it provides an important occasion to address the issue of men's violence against women and girls.

As OSCE Chair, our efforts are carried out in support of, and complementary to, the work done by the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, the Representative on Freedom of the Media, and the High Commissioner on National Minorities. These autonomous institutions all have clear and strong mandates. Together with them, we will do what we can to ensure that the OSCE can prevent conflicts and safeguard human rights, democracy and the rule of law.

The Council of Europe is a key partner to us on all aspects of this agenda. And we have an excellent basis for cooperation through the 2005 Warsaw Joint Declaration. The mechanisms for day-to-day collaboration are in place, driven by contacts between the secretariats. You can also count on Sweden's OSCE Chairpersonship to take concrete steps on the issues that have been identified as common priorities for the OSCE and the Council on Europe. Activities such as the OSCE expert meeting in February on "Combating anti-Semitism in the OSCE region" and the annual OSCE conference on counterterrorism last week provide input also to our cooperation with the Council of Europe.

Excellencies,

I welcome the efforts of the German presidency to bring the Council of Europe close to the people. This is in line with what Sweden seeks to achieve in the OSCE context.

As OSCE Chair, I have met with civil society organisations from across the OSCE region, including from countries affected by unresolved conflicts, to ensure that their contributions inform all aspects of our efforts. I strongly believe in supporting these networks. It is through them that the ideals embodied in the OSCE are maintained and advanced also on the people-to-people level.

I have also appointed an advisory group of experts on the women, peace and security agenda. With their support, I hope that our work to mainstream the agenda will gain further momentum and continue long after we have passed the baton to Poland and successive OSCE Chairs.

Because we also need to keep an eye on the longer term. When we seek to

lift our societies and economies after the pandemic, we need to build back better for a more equal and gender equal society. And we need to do it in ways that have positive and lasting effects on the autonomy, resilience, and opportunities of women and girls.

And I fully share the German presidency's view that we need to engage young people in our work. We can only build a sustainable future if all generations are included. Inspiring and involving our young people is an investment in our common future.

I speak from personal experience. One of the things that inspired me as a young person was my participation here, in Strasbourg, as a member of the steering group of both the European Youth Foundation and the European Youth Centre. When I then started as a civil servant in the Government Offices, I continued my engagement in the Council of Europe, but changed my hat to representative of the Swedish Government.

Excellencies,

The Council of Europe was born from the ruins of World War II. The OSCE in the Cold War. Europe has come a long way since then, but important challenges remain. The pandemic reminds us that progress on security, prosperity, democracy and human rights cannot be taken for granted. It must be cultivated and maintained.

Here, we can learn from the men and women who had the courage and vision to seek common ground at those previous historical junctures. We owe it to them, to our citizens and to future generations to defend and nurture the ideals and values embodied in these two organizations.

Earlier this morning, I had the opportunity to discuss these issues with the Council of Europe Secretary-General. I thank her for her leadership and commitment.

As Chairperson-in-Office, I will do my part to defend the commitments on which the OSCE rests. When we reach the end of this year, I hope we can say that our efforts made a contribution to dialogue, understanding and peace among the OSCE nations. And to the justice and dignity of the people of our region.

Thank you.

Regeringskansliet

Tal från Anna Hallberg, Ann Linde

Utrikesdeklarationen

Publicerad 24 februari 2021

Regeringens utrikesdeklaration presenterades av utrikesminister Ann Linde vid 2021 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 24 februari. Det talade ordet gäller.

Herr talman,

Jag vill inleda årets utrikesdeklaration med att säga något som är uppenbart för oss alla.

Politik spelar roll.

I år är det 100 år sedan kvinnor för första gången fick utöva sin rösträtt i ett riksdagsval. Det var den milstolpe som gjorde Sverige till en demokrati. Demokrati är något vi tar för givet men som förvägras en majoritet av världens befolkning.

Regeringen verkar för en världsordning baserad på folkrätten där regler och avtal går före den starkes rätt. Med vår tydliga säkerhetspolitiska linje, vårt solidariska bistånd, våra klimat- och miljöinvesteringar, vår feministiska utrikespolitik, och en stark handelspolitik tryggar vi inte bara vårt eget land utan bidrar till fred, säkerhet och utveckling och demokrati globalt.

Herr talman,

Covid-19-pandemin har skördat över 2 miljoner liv världen över.

Sverige har drivit på för en rättvis global tillgång till vaccin mot covid-19. Genom EU ingår vi i det globala vaccinsamarbetet Covax. EU har mobiliserat 853 miljoner euro för detta samarbete och är därmed största givare. Sverige har bidragit med 200 miljoner kronor och deltar i arbetet för

att stärka Covax möjlighet att få tillgång till vaccin.

För att säkra vaccintillgången till EES-länderna har Sverige åtagit sig vidareförsäljning av vaccin till Norge, Island och Schweiz.

Herr talman,

Som ordförande i OSSE 2021 försvarar Sverige den europeiska säkerhetsordningen med utgångspunkt i folkrätten och FN-stadgan. Vi vill tydliggöra den koppling som görs inom OSSE mellan respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer och säkerheten inom och mellan stater.

De olösta konflikterna i Nagorno-Karabach, Ukraina, Georgien och Transnistrien är exempel på de konsekvenser som brotten mot den europeiska säkerhetsordningen medför. Dessa utmaningar påverkar också Sverige.

Herr talman,

EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. I en osäker värld ska EU vara en stark röst för fred, demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.

Ett väl fungerande EU är en förutsättning för Sveriges välfärd. Merparten av vår handel sker med andra EU-länder och på EU-nivå kan vi stärka den gröna omställningen och trygga jobb.

Handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Storbritannien utgör grunden för ett viktigt framtida partnerskap. Regeringen avser fördjupa Sveriges och EU:s relation till Storbritannien, även inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Det nordiska samarbetet är viktigt men utsätts för svåra prövningar under covid-19-pandemin. Samarbetet med de baltiska länderna är också av stor vikt för vår region och gemensamma säkerhet. Regeringen har presenterat en ny strategi för den arktiska regionen.

Länderna på västra Balkan är en viktig del av EU:s närområde.

Turkiet spelar en central roll för EU. Vi kommer att stödja de demokratiska krafterna i Turkiet och vara tydliga i vår kritik av brott mot mänskliga rättigheter i landet och Turkiets agerande i sitt närområde.

FN förblir en hörnsten i svensk utrikespolitik och vi fortsätter att vara en tongivande röst inom FN.

I uppföljningen av FN:s 75-årsdeklaration – som antogs efter förhandlingar som Sverige ledde med Qatar – visade vi att det går att enas om en ambitiös väg för att stärka FN.

FN:s insatser för att lindra nöd och förhindra svält kan inte överskattas. Som en av världens största givare stödjer Sverige FN:s arbete i flera humanitära kriser. Förra årets fredspris till Världslivsmedelsprogrammet är ett bevis på att FN:s arbete gör skillnad.

Herr talman,

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE, och med Nato. En stark transatlantisk länk är viktig för Europas och Amerikas säkerhet.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga. Vi ska bidra till långsiktig stabilitet och säkerhet i vår del av Europa.

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har över tid försämrats. Som ett svar på utvecklingen sker en historisk satsning på totalförsvaret och ett fortsatt stärkande av våra internationella försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten.

Genom vårt deltagande i civila och militära insatser i exempelvis Afghanistan, Irak, Mali och Ukraina bidrar Sverige till säkerhet, förebygger konflikter samt skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Detta engagemang är en viktig del av vår solidariska säkerhetspolitik och bidrar till gemensam säkerhet.

Herr talman,

I denna tid är det viktigare än på länge att bedriva en feministisk utrikespolitik för kvinnors och flickors rättigheter. Flera andra länder har nu följt Sveriges exempel.

Regeringen har tillfört ett stöd om drygt 260 miljoner kronor globalt för att motverka de effekter som pandemin haft på verksamhet kopplad till bland annat sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Sverige har tagit på sig en ledande roll i den globala koalitionen för ekonomisk jämställdhet. Sverige kommer att arbeta för kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt genom införandet av sociala och ekonomiska reformer och jämställdhet på arbetsmarknaden.

Under Sveriges ordförandeskap i OSSE är kvinnor, fred och säkerhet en viktig prioritering.

Herr talman,

Den pågående pandemin påverkar vårt konsulära arbete. Under våren 2020 genomfördes ett konsulärt arbete där omkring 9 000 strandade svenskar genom 400 transporter togs hem med hjälp av UD.

I de svåraste konsulära fallen pågår ständigt ett intensivt arbete i utrikesförvaltningen. Vi ser alltid till den enskildes bästa och kommer aldrig att ge upp våra ansträngningar.

Herr talman,

USA har valt en ny president och hans uttalanden om samarbete med allierade och partner är viktiga för oss i Sverige och EU.

Det finns en lång rad områden där vi kan förnya och fördjupa vårt samarbete, exempelvis inom säkerhetspolitik och multilateralism, handel, grön omställning och ny teknik, demokrati och jämställdhet, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Under våren 2021 planerar regeringen att besluta om nya strategier för utvecklingssamarbetet i Latinamerika.

Regeringen följer efterverkningarna av demonstrationerna i Chile och arbetet med att ta fram en ny konstitution.

Sverige arbetar, genom både EU och FN, för att stödja en förhandlad politisk

lösning i Venezuela.

Herr talman,

Regeringen står upp för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet och för varje lands rätt att välja sin säkerhetspolitiska väg. Rysslands aggression mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim är oacceptabel. Dessa brott mot folkrätten underminerar den europeiska säkerhetsordningen och motiverar fortsatta sanktioner mot Ryssland.

Där vi har gemensamma intressen kan och bör vi samarbeta med Ryssland. Ett exempel på detta är Östersjöstaternas råd där samarbetet med Ryssland fungerar väl. Samtidigt ser vi med oro på den negativa trenden för mänskliga rättigheter och civilsamhällets utrymme i Ryssland och vi fördömer brott mot internationell rätt och förgiftningsattacker.

Det förfalskade valet och de brutala övergrepp som regimen i Belarus har begått är oacceptabla. Tillsammans med övriga EU-länder har vi infört riktade sanktioner mot de ansvariga.

De utmaningar som präglat EU:s östra grannskap under det gångna året gör EU:s engagemang i regionen genom det Östliga partnerskapet mer angeläget än på länge.

Herr talman,

För ett år sedan besökte jag Jemen. Det var tydligt hur uppskattat Sveriges engagemang är. Sverige fortsätter att ge ett omfattande humanitärt bistånd till Jemens hårt prövade befolkning, liksom stöd till den FN-ledda processen för fred.

Konflikten i Syrien utgör alltså en av världens allvarligaste kriser. Den enda vägen till fred i Syrien går genom en politisk lösning.

Regeringen värnar relationen med både Israel och Palestina. Sverige verkar med EU för återupptagna, meningsfulla förhandlingar mellan Israel och Palestina och en lösning, baserad på folkrätten, där två stater kan leva tillsammans i fred och säkerhet.

För icke-spridning och den säkerhetspolitiska situationen i Mellanöstern är det centralt att den kärntekniska överenskommelsen med Iran bevaras. Iran måste återgå till full efterlevnad, samtidigt som USA återansluter sig. Vi understryker också den allvarliga situationen för mänskliga rättigheter i Iran.

Sverige har ett omfattande och långvarigt engagemang för fred, demokrati och utveckling i Afrika. I Etiopien riskerar konflikten i Tigray att underminera landets demokratiska utveckling och få omfattande regionala konsekvenser. I Sudan fortsätter den politiska övergången med en civilledd övergångsregering efter 30 år av auktoritärt styre.

Säkerhetsläget i Sahel är mycket oroande. I augusti genomfördes en militärkupp i Mali. Nu finns en övergångsregering på plats och allmänna val ska hållas 2022. Sverige bidrar till säkerhet och utveckling i Sahel.

Herr talman,

Asiens växande betydelse ger möjligheter till handel och investeringar, grön teknik och innovationer. Regeringen utvecklar sitt samarbete med länder som Indien, Japan och Sydkorea. Sverige har en roll att spela också för konfliktlösning och nedrustning på den koreanska halvön. Statskuppen i Myanmar är oacceptabel och något regeringen fördömer.

Kinas internationella betydelse berör i allt högre utsträckning Sverige och svenska intressen. Sverige och EU ser globala utmaningar som vi bara kan hantera tillsammans med Kina — som klimat, hälsa och en rättvis frihandelsordning. Samtidigt som samarbetet är viktigt agerar vi mot säkerhetshotande verksamhet riktad mot Sverige och svenska företag. Vi för en rak dialog med Kina där mänskliga rättigheter och yttrandefrihet är centrala delar.

Regeringen ser med särskild stor oro på det krympande demokratiska utrymmet i Hongkong. Hongkongbornas mänskliga fri- och rättigheter måste respekteras.

Sverige behöver stärka kunskaperna om Kina. I januari i år inledde det nationella kunskapscentret om Kina sin verksamhet.

Regeringen bejakar ett utökat handelssamarbete med Kina och välkomnar överenskommelsen mellan EU och Kina om ett investeringsavtal.

Herr talman,

Det är oroande att demokratin utmanas på många håll i världen. De växande auktoritära krafterna hänger ofta ihop med ekonomiska och sociala klyftor.

Genom demokratisatsningen Drive for Democracy har 600 aktiviteter nått 1,7 miljoner människor. Vi har genomfört 70 demokratisamtal, där vi gett

utrymme åt civilsamhälle, fackligt aktiva, hbtq-personer och kvinnorrättskämpar. Det svenska demokratibiståndet har ökat de senaste åren.

Internet har öppnat nya möjligheter att delta i demokratin, men också sänkt trösklarna för de som vill begränsa demokratin och yttrandefriheten. Därför kommer regeringen att bjuda in till en dialog med plattformsföretagen för att diskutera hur de tillsammans med civilsamhället kan motverka hot och hat, stärka demokratin och värna mänskliga rättigheter på internet.

Antisemitism på sociala medier är ett av flera viktiga ämnen när regeringen bjuder in till Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism.

För att möta det krympande utrymmet för fackliga organisationer avser utrikesdepartementet genomföra utbildningsinsatser inom området. Genom det svenska initiativet Global Deal främjas goda arbetsmarknadsrelationer.

Organiserad brottslighet är en stor utmaning för vårt samhälle. Det våld som tar sig uttryck i skjutningar och sprängningar är bara en del av den organiserade brottsligheten. Ofta har organiserad brottslighet tydliga internationella kopplingar.

Nu pågår ett arbete för att se hur våra utlandsmyndigheter kan stödja de brottsbekämpande myndigheterna. Fem ambassader har fått ett särskilt uppdrag för att utveckla utrikesförvaltningens förmåga.

Herr talman,

Hotet från kärnvapen är en ödesfråga. Stockholmsinitiativet är ett av de tongivande politiska initiativen för kärnvapenedrustning.

USA:s och Rysslands beslut att förlänga nedrustningsavtalet Nya Start är synnerligen välkommet. Världen har inte råd med en ny nukleär kapprustning.

För en dryg månad sedan trädde FN:s konvention mot kärnvapen i kraft. Jag har skrivit till FN för att bekräfta Sveriges avsikt att delta som observatör.

Sveriges nedrustningspolitik ska även i framtiden vila på en stark kunskapsbas. Därför inrättas på regeringens initiativ ett kunskapscentrum för kärnvapenedrustning vid Uppsala universitet.

Fullt autonoma vapensystem som inte uppfyller folkrättens krav, LAWS, är ett framtidsscenario som måste undvikas. Med ett effektivt internationellt förbud som målsättning deltar Sverige aktivt i det viktiga arbete som bedrivs inom ramen för konventionen om vissa konventionella vapen.

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030. Det är vår färdplan mot en starkare, mer motståndskraftig och hållbar värld. Regeringens arbete för ett internationellt hållbart företagande fortsätter.

Sverige har ett effektivt bistånd i världsklass samtidigt som regeringen står fast vid enprocentsmålet.

Herr talman,

Klimatkrisen, förlusten av biologisk mångfald samt utarmning och nedskräpning av världshaven är globala och gränsöverskridande frågor som påverkar oss alla. De riskerar att oåterkalleligen ändra förutsättningarna för mänskligheten och att förvärra svält och öka antalet konflikter och pandemier världen över.

Nästa år kommer Sverige stå värd för det globala högnivåmötet Stockholm+50.

Sverige kommer fortsätta visa ledarskap genom vår egen omställning till ett fossilfritt samhälle och genom vår klimatdiplomati.

Regeringen har gett Sida i uppdrag att stärka arbetet med åtgärder som bidrar till hållbart nyttjande av biologisk mångfald.

Herr talman,

Regeringen förstärker främjandet av strategiska investeringar till Sverige för att stärka vår konkurrenskraft. Sverige bör verka för att kopplingen mellan Parisavtalet och handel stärks. Svensk handelspolitik ska bidra till att uppnå målen i Parisavtalet och till en hållbar utveckling samt grön omställning. Regeringen vill se mer ambitiösa hållbarhetskapitel i EU:s frihandelsavtal.

Svenska företag har med sin närvaro runt om i världen stora möjligheter men också ett ansvar för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna. Vi kommer att lyfta hur de internationella regelverken för exportkrediter ska bidra till att nå de globala målen för hållbar utveckling och Parisavtalet.

Viktiga faktorer för att hantera pandemin har varit att säkra tillgången till

personal, utrustning och mediciner. Därför är en välfungerande inre marknad med fri rörlighet och fri handel avgörande.

Herr talman,

Jag inledde årets utrikesdeklaration med att blicka bakåt, så låt mig därför avsluta med att blicka framåt. Vi står inför ett decennium av möjligheter.

Tekniska framsteg visar sig i den gröna omställningen och en rekordsnabb framställning av vaccin. Sociala framsteg har inneburit en global välståndsökning där miljoner har lyfts ur fattigdom. Det som nu måste följa är en politisk omvälvning, för utan politiken och utan demokratin och friheten för människor står sig tekniska och sociala framsteg som fruktlösa.

Låt mig därför avsluta med ett stycke ur den amerikanska poeten Amanda Gormans framträdande vid Joe Bidens presidentinstallation i USA.

”Men medan demokratin för en tid kan fördröjas kan den aldrig för alltid besegras. På den verkligheten, på den tillförsikten förtröstar vi, för medan vi höjer blicken mot framtiden har historien sin blick fäst på oss.”

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Utrikesminister Ann Linde anförande vid högnivåsegmentet FN:s råd för mänskliga rättigheter

Publicerad 23 februari 2021

Madam President, High Commissioners, Excellencies, Ladies and Gentlemen,

It is an honour to address the Human Rights Council today.

Although I regret that we are not able to meet in person in Geneva and enjoy the buzz of the Council this time, I see the fact that the Council continues to meet and work as a sign of strength of continued multilateral co-operation.

Three areas will be the focus of my address today: **democracy, women's rights and funding for multilateral cooperation.**

First: Democracy.

In many parts of the world **democratic space** is shrinking, not least for civil society. We see **human rights defenders, journalists and media workers** being intimidated, harassed and exposed to violence for simply expressing an opinion, or reporting on current events.

Around the world, **workers** are being denied their rights and representation, as trade union representatives are silenced, arbitrarily arrested or even killed.

This has to end.

This is why the Swedish foreign service is mobilizing to shine a light on the situation of workers and the lack of respect for human rights in the world of work.

Disinformation and misinformation are other serious threats to democracy.

Whether online or offline. In our rapidly changing reality, we need to ensure transparency and access to reliable and factual information. That includes strengthening free and independent media.

The trend of **democratic backsliding** that we have witnessed this past decade has been aggravated by the COVID-19 pandemic. Some states use, and continue to use, the situation as a pretext to undermine the rule of law, to place undue restrictions on human rights and to weaken democracy and its institutions. Any COVID-related emergency restrictions must be strictly in line with international law.

Human rights, democracy and the rule of law must be at the core of the pandemic response.

Madam President,

Two years ago, Sweden launched the **Drive for Democracy** – a global and cross-regional initiative aiming to promote and strengthen human rights, including **labour rights, democracy and the rule of law** worldwide.

Our Drive for Democracy is a counter-narrative to democratic backsliding and authoritarian trends. It's about reducing inequalities, supporting democracy's principles, its institutions and its voice-s. It is about strengthening civil society and everyone's right to be who they are and making their voices heard. At its core ensuring the respect for **the right to freedom of opinion, expression and information.**

As this year's chair of the Organization for Security and Cooperation in Europe, Sweden has also placed the human dimension commitments on human rights, democracy and the rule of law at the core of our priorities.

Now to my second point. **Women's rights.**

Women's rights are human rights. We have all agreed that this is the case.

We need to walk the talk. Words must be translated into action in order to truly ensure women's and girls' full enjoyment of human rights.

Gender equality serves all, men and women, boys and girls. It is about equal rights, representation and access to resources. This benefits society as a whole.

Six years ago, when Sweden launched its **feminist foreign policy**, we were alone. Today, I am glad to say that more and more countries are adopting a feminist foreign policy.

Sweden will never stay quiet as long as there are women and girls suffering from unsafe abortions or harmful practices such as female genital mutilation or child, early and forced marriages. We must strengthen access to **comprehensive sexuality education**.

I also want to stress the importance of safeguarding **sexual and reproductive health and rights for all**.

We are all are entitled to the same human rights irrespective of whom we love, our sexual orientation or our gender identity. Our push for the protection of the **human rights of LGBTIQ** persons is consistent and will continue unabated.

Madam President,

Just as the efforts to promote gender equality cannot be carried out only by women, the fight against **racism** cannot be fought solely by those exposed. The fight against racism in all its forms must be fought by all of us who firmly believe in the equal value of all persons.

Antisemitism is one of the oldest forms of hatred and still prevalent today. This is why, in October, Prime Minister Löfven will host the **Malmö International Forum on Holocaust Remembrance and Combating Antisemitism**. The aim is to take concrete steps ahead on these crucial issues.

Now to my third point. **Funding for multilateral cooperation**.

At a time of global crisis, when human rights are increasingly under pressure, international cooperation and a strong multilateral human rights system is more important - and needed - than ever.

Sweden strongly supports the Secretary General's **Call to Action on Human Rights**. We urge all states to fully cooperate with the UN Office of the High Commissioner and the mandate holders.

If States are to honour their obligations under international human rights law, adequate funding of the UN human rights system, primarily the Office of the High Commissioner, is essential.

This will ensure that the **building back** after the pandemic is **human rights based** and **sustainable**.

Sweden has increased its non-earmarked core support to the office. Today, we are proud to be its largest donor of voluntary funding.

On a final note; I am pleased that Sweden has taken important steps towards creating a national human rights institution for the protection and promotion of human rights in Sweden, an issue that some of you raised with us during the Universal Periodic Review. Recently, my Government referred a concrete proposal for a **Human Rights Institute** to our Council on Legislation.

With that, I close my intervention. From a snowy Stockholm, I wish us all a successful Human Rights Council session.

Thank you.

Tal från Ann Linde

Anförande av utrikesminister Ann Linde vid lanseringen av LO:s internationella strategi 19 februari 2021

Publicerad 22 februari 2021

Det talade ordet gäller.

Demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna är på tillbakagång globalt. Det gäller också i arbetslivet, där det demokratiska utrymmet för fackliga organisationer krymper och respekten för fackliga rättigheter och mänskliga rättigheter i arbetslivet försämras. Förföljelser, trakasserier och inskränkningar i föreningsfriheten och yttrandefriheten har ökat. Denna negativa utveckling är djupt oroande.

I över hundra länder inskränks idag rätten att organisera sig fackligt liksom rätten att strejka. I ett 60-tal länder har godtyckliga frihetsberövanden av arbetstagare skett och förra året utsattes arbetstagare för våld i över femtio länder. Ett hundratal fackliga företrädare mördas varje år för sitt engagemang. Det är helt oacceptabelt. Fackliga företrädare är viktiga försvarare av mänskliga rättigheter och betydelsefulla förändringsaktörer för demokratisk utveckling.

Väl fungerande arbetsmarknader med anständiga arbetsvillkor, rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar och rätt till kollektiva förhandlingar utgör en stark och stabil bas i samhället. På många håll i världen är fackföreningar centrala i kampen för mänskliga fri- och rättigheter. Fackligt engagerade försvarar viktiga delar av det demokratiska samhället.

Fackliga organisationer bidrar också till demokratisk utveckling genom att medverka till att bygga samhällen som präglas av samförstånd och tillit. När

detta inte fungerar och de sociala klyftorna växer kan tilltron till demokratin minska. Ojämlighet är också ett hinder för ekonomisk utveckling och skapar dessutom grogrund för spänningar, polarisering och konflikt.

Jag tycker också att det är uppenbart att allt fler inser att klimatomställningen också behöver ske på ett socialt och ekonomiskt hållbart sätt. När EU igår presenterade sin översyn av handelspolitiken lyftes just hållbarhet och arbetstagares rättigheter. För frågorna hänger samman.

Jag kan idag lansera vårt stärkta arbete med fackliga rättigheter och mänskliga rättigheter i arbetslivet. Detta är en viktig del av regeringens demokratisering och ska genomsyra departementets samtliga verksamhetsområden.

Tidigare idag har vi skickat ut en uppmaning till alla våra utlandsmyndigheter runt om i världen att stärka och fördjupa arbetet med dessa frågor. Fackliga företrädare är viktiga försvarare av mänskliga rättigheter och Sverige ska stå upp för fackligt aktiva som utsätts för förtryck.

Inte minst är kvinnors situation och åtnjutande av mänskliga rättigheter i arbetslivet särskilt angeläget. Kvinnor i världen har ofta sämre arbetsförhållanden och är överrepresenterade i den oreglerade informella sektorn. Sverige ska vara en stark röst för kvinnors mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Sverige ska vara en tydlig röst för arbetstagares rättigheter. När arbetstagares rättigheter stärks och respekteras förbättras samverkan mellan arbetstagarer och arbetsgivare. Vikten av social dialog mellan fackliga organisationer, arbetsgivare och regeringar driver vi genom initiativet Global Deal och det kommer vi att fortsätta med.

Vi kommer att peka ut ett antal pilotambassader som ska arbeta särskilt med dom här frågorna. Det kommer vara i länder där vi ser ett stort behov, men också där vi ser att vi kan vara med och påverka.

Vi ska också med ökad kraft driva dessa frågor vidare i multilaterala sammanhang, såsom i FN och EU.

Vi fortsätter att belysa mänskliga rättigheter i arbetslivet i regeringens årliga rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, där vi beskriver och jämför situationen för arbetstagarer över hela världen.

Vi kommer också att genomföra utbildningsinsatser inom

utrikesförvaltningen för att stärka kompetensen om mänskliga rättigheter i arbetslivet, den svenska partsmodellen och fackliga rättigheter.

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal av utrikesminister Ann Linde vid Folk och Försvars rikskonferens

Publicerad 11 januari 2021

11 januari 2021. Det talade ordet gäller.

Tack, Eva.

Ers Majestät,

Ers Kungliga Högheter,

Kära åhörare,

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har försämrats över tid. Den globala demokratitrenden har under de senaste åren gått i negativ riktning. Ovanpå detta är vi mitt uppe i en pandemi med närmare ett par miljoner avlidna med mänskligt och ekonomiskt lidande för många fler. Pandemin har varit en katalysator för geostrategiska förskjutningar. Och frågan är om inte klimatförändringarna är det största hotet av alla - för alla.

***

Vi såg alla det angrepp på demokratin som ägde rum i Washington i onsdags. Ett stort ansvar vilar på president Trump och de politiker som odlat stämningarna som lett till detta. En slutsats blir att inget land, ingen av oss, kan ta demokratin för given. Den måste ständigt försvaras.

USA har tack och lov demokratiska institutioner som stått pall. Den demokratiska processen kommer att fullföljas. Joe Biden kommer att sväras in nästa vecka. Vi ser fram emot detta.

***

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot kan komma att användas. Sverige skulle oundvikligen påverkas om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstod i vårt närområde.

Sveriges säkerhetspolitiska läge påverkas också av en bredare hotbild med hybrida hot, cyberattacker och gränsöverskridande terrorism. Vår förmåga att hantera antagonistiska hot behöver förbättras. Sårbarheter behöver åtgärdas och verksamheter av betydelse för Sveriges säkerhet behöver stärka sitt säkerhetsskydd.

***

Sverige är sedan den 1 januari ordförande i OSSE, en organisation av central betydelse för Sverige, för vårt närområde och för Europa som helhet.

OSSE är del av lösningen, och Sverige spelar här en viktig roll.

Vi är ordförande efter ett antal år då den europeiska säkerhetsordningen utmanats i grunden, liksom de normer, samarbeten och institutioner som utgör dess fundament.

OSSE har verktyg för att utkräva ansvar och verka för konfliktlösning. Som världens största regionala säkerhetsorganisation med 57 deltagande stater och ett antal partnerländer har OSSE en unik möjlighet att skapa säkerhet i vår region. Frågorna som vi samarbetar kring omfattar ett brett spektrum av säkerhetsrelaterade problem med både hårda och mjuka frågor.

Till ordförandeskapet tar vi också med oss våra svenska utrikes- och säkerhetspolitiska prioriteringar. Den feministiska utrikespolitiken och regeringens demokratisering kommer att genomsyra det som vi planerar att genomföra. Den attack vi ser mot jämställdhetsarbetet och flera decenniers framgångar kommer vi göra allt för att bekämpa.

Vår prioritering som ordförande är att försvara den europeiska säkerhetsordningen och slå vakt om OSSE:s breda säkerhetsbegrepp. Vi ska göra allt som är möjligt för att på bästa sätt hantera både heta och frusna konflikter i regionen, trots de svåra förutsättningarna och kravet på konsensus för att fatta beslut.

Vi ser konflikter och kriser i vårt närområde. Vi ser konsekvenserna som

uppstår när stater bryter mot sina åtaganden. Det har varit förfärande tydligt med krisen i Belarus. De uppblossade stridigheterna runt Nagorno-Karabakh under hösten är ytterligare en påminnelse. Och det gäller inte minst i Ukraina och Georgien.

***

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra. Den solidariska säkerhetspolitiken utgör grunden för vår säkerhets- och försvarspolitik. EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform.

Det är ett svenskt intresse att värna och stärka solidariteten och integrationen inom EU, och upprätthålla ett fredligt närområde, förankrat i europeiska och transatlantiska strukturer. Regeringen har också för avsikt att föra en diskussion med Storbritannien om den värdefulla säkerhetspolitiska relationen.

En stark transatlantisk länk är avgörande för Europas och Sveriges säkerhet. Det är av största vikt att Sverige fördjupar den bilaterala relationen med USA. Vårt säkerhetspolitiska samarbete med USA, som präglas av kontinuitet, kommer att bestå.

Valresultatet i USA kommer att ha stor påverkan på Sveriges och EU:s samarbete med USA. Vi välkomnar budskap om ett förnyat amerikanskt engagemang för multilateralt samarbete och hoppas att detta också kommer att märkas i bland annat FN, OSSE och NATO.

***

FN är en hörnsten i vår utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige var medordförande när deklARATIONEN för FN:s 75-årsjubileum togs fram. Statsministern leder en grupp som kommer att stödja FN:s generalsekreterare i att genomföra denna viktiga dagordning, inte minst i svaret mot pandemin. Att bidra till en rättvis global distribution av vaccin är ett konkret exempel.

Nato är en central aktör för europeisk säkerhet och integration, liksom för internationell krishantering. Sverige kommer att fortsätta utveckla samarbetet med Nato inom ramen för partnerskapet och jag hade en bra dialog med Natos utrikesministrar i december om gemensamma utmaningar. Det är en relation som jag värdesätter.

Vi stärker också vårt militära engagemang i Mali, genom att Sverige går in i Operation Takuba. Vi ger sedan tidigare ett stort bidrag till FN:s mission i

landet.

Vårt engagemang i Sahel är ett exempel på en helhet, där vårt militära engagemang kombineras med ett utrikes- och utvecklingspolitiskt aktörskap.

***

Låt mig avsluta med några konstateranden som inte är nya, men förblir centrala:

Den militära alliansfriheten tjänar Sverige väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Vi står inför betydande utmaningar och det gäller för oss att tänka brett. Vi ökar försvarssatsningarna, men vi behöver samtidigt diskutera den internationella hotbilden. Hur påverkar avancerad teknologi vår säkerhet och andras krigföring? Hur vårdar vi våra nordiska relationer och främjar multilateralism? Medlen för att främja vår säkerhet måste anpassas i takt med verkligheten och hotbilden. Målet för vår säkerhet, så som det formulerats i vår nationella säkerhetsstrategi, och den svenska säkerhetspolitiken, ligger fast.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ska vara långsiktig, förutsägbar och präglas av kontinuitet. Sverige har därför hittills fattat säkerhetspolitiska beslut i brett samförstånd. Det har varit en styrka för vårt land och en tillgång i förhållande till vår omvärld. Att tvärtom, som skedde för en månad sedan i riksdagen, utan samråd och beredning, söka ändra denna linje riskerar att skapa spekulationer om ytterligare förändringar. Det ligger inte i Sveriges intresse.

Vi ser redan bevis på denna osäkerhet, exempelvis genom spekulationer i internationella medier om att Sverige nu ändrat säkerhetspolitisk linje och närmat sig Nato. I denna osäkra miljö ska man veta var Sverige står.

Mitt och regeringens budskap är tydligt: I en osäker tid ligger den svenska säkerhetspolitiska linjen trygg och fast.

Tack!

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal av utrikesminister Ann Linde vid Utrikespolitiska institutet, 20 februari 2020

Publicerad 20 februari 2020 Uppdaterad 20 februari 2020

Det talade ordet gäller

Stort tack för möjligheten att komma hit och tala om regeringens utrikespolitiska prioriteringar.

För två veckor sedan läste jag upp regeringens utrikespolitiska deklaration i riksdagen. Jag är säker på att många av er har hunnit titta närmre på innehållet.

En utrikesdeklaration blir ju en ganska bred översikt av politiken, och jag vill utnyttja det här tillfället för att på ett lite djupare plan berätta om vissa av de prioriteringar jag lyfte då.

***

Men innan jag gör det vill jag ta upp två mer dagsaktuella frågor på den utrikespolitiska dagordningen: Syrien och Libyen.

I båda länderna ser vi uttryck för den yttersta konsekvensen av världssamfundets misslyckande. Diplomaterns mest grundläggande uppgift är att förhindra situationer som dessa.

Igår diskuterades Syrien i FN:s säkerhetsråd. Mötet inleddes med att FN-sändebudet Pedersen beskrev sin bild av läget. Hans första punkt lät så här:

”Efter min information till er för två veckor sedan, kan jag inte rapportera om några framsteg i att få slut på våldet i nordväst, eller i att återuppta den politiska processen”

Ibland gör FN-språket att vi inte riktigt reagerar på ordens innebörd. Att vi inte riktigt ser de fasansfulla bilderna framför oss – i det här fallet från Idlib, där den syriska regimen, med stöd från Ryssland och Iran nu har trappat upp våldet. Det handlar om attacker också mot civila mål. Bombningar av sjukhus.

900 000 människor flyr, en halv miljon barn.

I måndags träffade jag EU:s utrikesministrar och tog då upp behovet av att kräva ett eldupphör, kräva att parterna efterlever folkrätten, och att fortsätta att sätta press på Damaskus.

Det viktigaste på kort sikt är att få humanitärt tillträde – att hjälpa de människor som just nu befinner sig i svår nöd. I nuläget kommer hjälporganisationer inte åt de flyende, eftersom de beskjuts.

Vi ger nu 5 miljoner kronor till en snabbinsats i nordvästra Syrien, i tillägg till de 374 miljoner vi ger i humanitärt bistånd för Syrienkrisen i år.

Men det går inte att säga något annat än att läget är mycket svårt.

***

Den andra akuta situationen är Libyen. Den sista tiden har det skett en upptrappning av våldet och det humanitära läget är mycket svårt.

Även här ser vi hur främmande makter förvärrar konflikten, där både regeringssida och rebellgrupper närs av stöd från utomstående. Som ofta är det en konflikt som drivs av spänningar och intressen som alls inte har att göra med vad som är bäst för det libyska folket eller Libyen som land.

Det pågår försök att få till en lösning, främst genom det som kallas Berlinprocessen, med sikte på att få till ett fungerande vapenstillestånd. EU och FN:s säkerhetsråd har ställt sig bakom detta. Det är ett reellt framsteg, även om det är långt kvar tills vi kan prata om ett stabilt läge.

EU finns ju på plats genom Operation Sophia, som bland annat haft som uppgift att övervaka vapenembargot mot Libyen, samt att stödja den libyska kustbevakningen.

På EU:s utrikesministermöte i måndags kom man fram till att det behövs ett nytt paket för att stödja Libyen. En del är att den nuvarande Operation Sophia läggs ner. En ny operation planeras istället, med fokus på att

upprätthålla embargon för vapen och olja. Det är en bra inriktning, och jag hoppas att vi kan ta beslut nästa tillfälle frågan kommer upp.

Även här vill jag upprepa vikten av att man följer internationell rätt och att det inte kan finnas en militär lösning på konflikten.

***

Vänner,

Låt mig lämna det dagsaktuella, och gå in på de bredare prioriteringarna i vår utrikespolitik.

Jag har vid några tillfällen den senaste tiden sagt att med mig som utrikesminister kommer vår utrikespolitik att ha ett starkt fokus på Europa och på vårt närområde. Det sker med fortsatt förankring i den prioritet för FN som jag angav i utrikesdeklarationen.

Det är naturligt av flera skäl. EU är vår främsta utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Ingen annan aktör är i så stor utsträckning en garant för vår ekonomi, vår säkerhet, vår fred.

Och närområdet – ja, vi har ju bara ett närområde, och det som sker nära oss har en direkt påverkan på vår trygghet och säkerhet.

Detta fokus kommer att accentueras ytterligare, eftersom vi under nästa år blir ordförande i Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa, OSSE. Redan i år ingår vi i den trojka som leder organisationen. Det är en bra möjlighet att påverka de viktigaste säkerhetsfrågorna i vår region.

Genom OSSE:s grundprinciper bärs ju den europeiska säkerhetsordningen upp. Det är ett vitalt säkerhetspolitiskt intresse för vårt land. Därför blir ordförandeskapet extra svårt och extra viktigt, med tanke på att den europeiska säkerhetsordningen i dagsläget både ifrågasätts och bryts.

Arbetet med att ta fram ett ordförandeskapsprogram pågår just nu. Ingen kommer att bli förvånad när jag säger att viktiga komponenter av vårt ordförandeskap kommer att bli att stå upp för europeiska säkerhetsordningen, men också för OSSE:s uppdrag att främja demokrati och rättsstatlighet.

För att säga något mer närområdet så är min grundinställning att vi bygger säkerhet genom en stark och aktiv diplomati, men också genom att stärka

vårt nationella försvar, och genom att fördjupa våra samarbeten.

Man talar ju mycket om de försvarspolitiska samarbetena, men även inom utrikespolitiken stärker vi banden till viktiga länder. I höstas lanserade jag och Tysklands utrikesminister ett fördjupat samarbete, och när vi träffas igen i Berlin i nästa vecka kommer vi att prata mer om hur det kan konkretiseras. Jag har en mycket nära kontakt med mina nordiska kollegor, vi ses i princip varje vecka, och även med andra länder som de baltiska, Polen och Frankrike.

Men diplomati handlar också om att föra dialog med länder vars värderingar vi inte alltid delar. Det är också en del i vår säkerhetspolitik.

Här om veckan var jag i Moskva och hade långa överläggningar med utrikesminister Lavrov. I november besökte jag Belarus och träffade både president Lukasjenko och utrikesminister Makej.

Man ska vara försiktig med att tala om Ryssland och Belarus i samma andetag. Men när det gäller vår politik gentemot de här länderna finns två gemensamma drag.

Det första är att vi principfast står upp för våra värderingar, och att vi markerar tydligt och hårt mot beteenden vi inte accepterar. Vi står upp för EU:s sanktioner mot Ryssland, och vi fördömer belarusiska övergrepp inom exempelvis MR-området.

Det andra är att båda länderna ligger nära oss. Vi behöver ha dialog och samarbete i vissa frågor. Klimatet och miljön i Östersjön, till exempel. Jämställdhet. Handel. Men även en dialog om säkerhetspolitik.

Jag vill vara väldigt tydlig här: en sådan dialog är inte en belöning. Den är i grunden ett sätt att minska risken för missförstånd och feltolkningar och att förstå de andras tankesätt. Det bidrar till vår säkerhet.

***

Den andra frågan jag vill ta upp är den feministiska utrikespolitiken, som fortsatt är en stark prioritering för regeringen. Här är vi i ett gott, och växande, sällskap. Vi brukar ju tala om Frankrike och Kanada, men den sista tiden har även Mexiko, Luxemburg, och här om dagen Malaysia deklarerat att man ska driva en feministisk utrikespolitik!

Det finns ett slags momentum för jämställdhetsfrågorna. Tänk att Etiopiens

president Abiy leder en regering med hälften kvinnor. Se på intresset i Indonesien, världens största muslimska land.

Och se på statistiken. Fler flickor får tillgång till utbildning. Färre kvinnor dör i barnafödande.

Men på samma gång rör det sig i fel riktning. Det gäller främst frågor om sexuell och reproduktiv hälsa, om kvinnors och flickors rätt till sin kropp.

Här ser vi ett antal länder som målmedvetet riktar in sig på att begränsa de rättigheterna. Och det är inte bara Iran och Saudiarabien... Rörelsen leds av USA och Brasilien – två länder som vi tidigare såg som allierade i kampen för jämställdheten.

Det är just kvinnors och flickors rätt att bestämma över sin egen kropp som är det område vi nu behöver fokusera mest på.

Jag kan ta upp tre viktiga saker i det arbetet. Det första är att fortsätta att kompensera för bakslagen när USA och andra drar tillbaka pengar till organisationer som arbetar med abort, sexualundervisning och andra SRHR-frågor. Det är inte minst en viktig bistandsfråga.

Det andra är att inom internationella organisationer, särskilt FN, driva frågor om stöd till SRHR, och att se till att det nämns i olika resolutioner och deklARATIONER. Inte minst i konfliktsituationer, det man kallar agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Det var en viktig prioritering för Sverige i FN:s säkerhetsråd.

Det tredje är att fortsätta arbeta för att fler länder ska följa oss. I nästa vecka kommer jag träffa Indonesiens utrikesminister, och då tänkte jag tipsa om att deras granne Malaysia nu tagit det här steget. Vi fortsätter att, i alla forum, fråga var är kvinnorna? Vi fortsätter att hålla fanan högt i FN och andra sammanhang.

***

För att gå vidare, tänkte jag säga något om vår satsning på organiserad brottslighet, som ju lanserades i samband med utrikesdeklarationen.

Det är en fråga som binder ihop utrikespolitiken med inrikesfrågorna. Om utrikespolitiken kan bidra till en av våra stora samhällsutmaningar i Sverige just nu, så ska vi också göra det.

Konkret är den uppgift jag har gett till utrikesförvaltningen att se hur vi på bästa sätt kan stödja brottsbekämpande myndigheter i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Därför har alla våra ambassader fått i uppdrag att, i ett första skede, stärka bevakningen av dessa frågor. En mindre krets av ambassader kommer också att få ett särskilt uppdrag att jobba med organiserad brottslighet, det vill säga att mer aktivt bistå andra svenska myndigheter i arbetet. Steg ett är att i dialog med justitiedepartementet och deras myndigheter ta fram en gemensam plan för arbetet.

Vi kommer också att tillsätta en ambassadör på UD som ska samordna satsningen. Det blir förstås en nyckelperson, både i relation till ambassaderna och till andra myndigheter. Jag ser framför mig att jag kommer att ha en nära kontakt med ambassadören, för att snabbt kunna ge styrsignaler när det behövs.

***

Det sista prioriterade området jag vill ta upp är vår demokratisatsning, och vårt stärkta fokus på fackliga rättigheter och jämlikhet.

För mig hör demokrati och jämlikhet ihop. Dels, för att sociala och ekonomiska villkor påverkar människors möjlighet att ta del av demokratins rättigheter och skyldigheter. Och dels för att det inte går att bortse från att demokratins tillbakagång, nationalismens och populismens utbredning, sker parallellt med en ökning av samhällsklyftorna.

För det är ju knappast slumpen som gör att människor med en otrygg plats på arbetsmarknaden eller osäker ekonomi ser det som är främmande som hotfullt.

Och det är kanske inte heller någon slump att låginkomsttagare i västvärlden, som i exempelvis USA inte fått högre reallöner på fyra decennier, tappar tron på att maktskiften mellan de etablerade partierna ska innebära någon förändring.

Jämlikhet är därför en naturlig del av vår satsning Drive for Democracy. Våra ambassader ska följa frågor om jämlikhet, arrangera debatter och diskussioner och hjälpa till med att sprida svenska erfarenheter och expertis.

Sverige ska också vara drivande för att jämlikhetsfrågor tar större plats i globala forum som i FN, OECD, Världsbanken och IMF.

Vi ska också ha ett starkare fokus på fackliga rättigheter. Nu kommer våra landrapporter om mänskliga rättigheter alltid att innehålla en översyn också av fackliga rättigheter. Jag kommer att ta upp frågorna i mitt anförande i FN:s råd för mänskliga rättigheter i nästa vecka. Jag kommer också att se till att träffa fler fackliga företrädare under mina resor. Här i Sverige ska jag träffa ordförandena för LO, TCO och Saco, och diskutera hur vi gemensamt kan göra mer för de fackliga frågorna i världen.

***

Ja, låt mig stanna där. Jag ser fram emot att ta del av era synpunkter och svara på era frågor. Tack!

Regeringskansliet

Tal från Anna Hallberg, Ann Linde

Utrikesdeklarationen

Publicerad 12 februari 2020 Uppdaterad 12 februari 2020

Regeringens utrikesdeklaration presenterades av utrikesminister Ann Linde vid 2020 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 12 februari. Det talade ordet gäller.

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare,

Sveriges utrikespolitik förs med syftet att skapa trygghet i vårt land och i vår omvärld.

De senaste årens konflikter, klimatkris och flyktingströmmar visar att det som händer långt från våra landsgränser också påverkar oss i Sverige.

Världen blir mer oförutsägbar – och den kommer närmre. Det pågående coronavirusutbrottet visar hur sammanlänkad världen är.

Det finns de som tycker att vi borde stänga dörren för samarbete. Som om problemen skulle försvinna om man bara blundade. Min övertygelse är att vi behöver möta en orolig omvärld med mer samarbete och solidaritet. Internationella problem kräver internationella svar.

Det demonstreras för frihet och rättvisa runtom i världen. Klimatrörelsen samlar miljontals människor på gator och torg. Vi har ett ansvar att lyssna till deras starka uppmaningar.

Ett välfungerande internationellt samarbete och folkrätten är grunden för en världsordning där regler och avtal går före den starkes rätt. Det är en förutsättning för ett tryggt och säkert Sverige.

Vi står upp för diplomati, dialog och samarbete. Så försvarar vi våra

intressen, värderingar och trygghet. Så gör vi världen säkrare.

Herr/fru talman,

EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Ingen annan aktör är i så stor utsträckning en garant för svensk ekonomi, säkerhet och fred. Sverige ska fullt ut delta i EU-samarbetet och i dess utformning på ett sätt som värnar svenska intressen.

Storbritannien har nu lämnat EU och det är dags att blicka framåt. Sverige ska även framöver ha en så nära och omfattande relation som möjligt med Storbritannien.

Vi stärker också relationen till tongivande medlemsstater som Tyskland och Frankrike, liksom det nordiska samarbetet. Det gör vår region tryggare och mer hållbar. I Nordiska ministerrådet driver regeringen genomförandet av den gemensamma visionen att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region 2030.

En förnyad svensk Arktisstrategi ska presenteras under året.

Under flera år har rättsstatligheten och respekten för EU:s grundläggande värderingar undergrävt i vissa medlemsstater. Tillsammans med EU-kommissionen och andra medlemsstater reagerar Sverige tydligt mot denna utveckling.

Det finns idag en oro hos många för att EU-utvidgningen går för fort fram. Det tar vi på allvar. Samtidigt är en nära relation med länderna på västra Balkan viktig för vår gemensamma säkerhet och ekonomi. Vi vill hitta en väg framåt som enar EU och som tydligt bidrar till reformarbetet på västra Balkan. Här är möjligheten att på sikt bli medlem viktigt.

Kommissionen har tidigare föreslagit förhandlingsstart för Albanien och Nordmakedonien. Det har Sverige varit berett att ställa sig bakom.

Sverige stödjer förslaget om en översyn av utvidgningsprocessen, och det är viktigt att alla nödvändiga krav är uppfyllda innan ett land kan bli medlem.

Herr/fru talman,

Diplomatin är vår främsta försvarslinje.

Försvarsberedningen understryker vikten av att värna vår suveränitet och svenska intressen. Det innebär att kunna använda alla de säkerhetspolitiska instrument som står till förfogande, politiska, diplomatiska, ekonomiska och militära, på ett samlat sätt. Så bygger vi en gemensam säkerhet.

Jag vill rikta ett särskilt tack till de svenskar som deltar i våra civila och militära insatser i exempelvis Afghanistan, Irak, Mali och Ukraina. Ni gör en ovärderlig insats för freden och säkerheten internationellt och i Sverige.

Europa måste ta ett större ansvar för sin egen säkerhet.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik måste stärkas i syfte att försvara EU:s intressen och värden globalt.

Vår säkerhet stärks av stabilitet och ekonomisk utveckling i EU:s närområde. Vi står fast vid våra åtaganden att stödja reformprocesser i Ukraina och andra länder i EU:s östra grannskap.

Det östliga partnerskapet har nyligen fyllt tio år. Sverige kommer att fortsätta vara drivande inom EU för partnerskapet.

Vi vill även visa att ett sydligt partnerskap är möjligt. Redan i dag finns det nära samarbeten med de nordafrikanska länderna. Men detta måste stärkas och EU ska ge stöd till dessa staters stabilitet och utveckling.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga. Vi ska bidra till långsiktig stabilitet och säkerhet i vår del av Europa.

Den snabba teknikutvecklingen, inte minst inom cybersäkerhet och AI, skapar nya utmaningar i gränslandet mellan konkurrenskraft, handel och säkerhetspolitik.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ökat samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE, och genom partnerskapet med Nato. En stark transatlantisk länk är viktig för Europas och Amerikas säkerhet.

FN spelar en viktig roll för fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter, och är en central arena för Sveriges arbete med de globala utmaningarna. FN förblir en hörnsten i vår utrikes- och säkerhetspolitik. Vi stödjer Norge i deras kandidatur till FN:s säkerhetsråd.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Sveriges ordförandeskap i OSSE år 2021 grundar sig i vårt starka engagemang för den europeiska säkerhetsordningen. Det är ett viktigt säkerhetsintresse för Sverige att upprätthålla dessa gemensamt överenskomna principer och åtaganden.

Herr/fru talman,

Alla människor har rätt att leva i trygghet oavsett var man bor. Det gäller både här hemma och i andra länder. Ingen ska behöva se sig oroligt över axeln på väg hem från skolan eller arbetet.

Regeringen har sedan hösten 2014 genomfört en rad åtgärder i kampen mot den organiserade brottsligheten, bl.a. genom straffskärpningar och fler poliser, men också med viktiga brottsförebyggande insatser.

Men vi vet att denna brottslighet också har förgreningar utomlands.

Därför tar vi nya initiativ för att förstärka brottsbekämpningen, via våra ambassader och internationella samarbeten.

Vi tillsätter i Utrikesdepartementet en ambassadör som ges uppdraget att samordna UD:s arbete mot organiserad brottslighet och stötta svenska brottsbekämpande myndigheter.

Våra ambassader får i uppdrag att bevaka frågan om brottslighet med koppling till Sverige. Vissa ambassader till exempel i västra Balkan, i Sydkaukasien och i Latinamerika får ett särskilt uppdrag att prioritera frågan.

Regeringen kommer att fortsätta det framgångsrika arbetet mot organiserad brottslighet i Östersjöstaternas råd och inom ramen för Barentsrådet, EU:s östliga partnerskap och Nordiska ministerrådet.

Sverige kommer att stärka arbetet för att stoppa flödet av vapen och droger och ta nya steg mot gränsöverskridande brottslighet och terrorism. Europol och Eurojust är centrala i detta arbete.

Herr/fru talman,

Den globala uppvärmningen drabbar oss här och nu.

Det handlar inte bara om direkta konsekvenser av mer extremt väder. Ett instabilt klimat rubbar också ekonomin, livsmedelsförsörjningen och vår välfärd och trygghet.

Klimatförändringarna spär på motsättningar och konflikter. Sverige kommer fortsätta att visa ledarskap genom en klimatdiplomati som uppmanar andra länder till höjda ambitioner.

EU är en nödvändig kraft i det globala klimatarbetet. Sverige ska inom och utanför EU fortsätta att visa ledarskap och bli världens första fossilfria välfärdsland. Vårt klimatarbete är rankat högst i världen. Vi har fördubblat vårt bidrag till den gröna klimatfonden. Vi arbetar både hemma och internationellt för en rättvis omställning.

Fungerande ekosystem är en förutsättning för allt liv. Skogar, våtmarker och hav är hem för en rik biologisk mångfald. Havsmiljön är under starkt tryck från klimatförändringar, överutnyttjande, föroreningar och övergödning. Regeringen vill se ett globalt mål om att 30 procent av havet ska omfattas av marint områdesskydd.

Herr/fru talman,

Demokratien i världen fortsätter att utmanas och ifrågasättas.

Denna utveckling hotar grunden för vår säkerhet och trygghet. Därför intensifierar Sverige arbetet för att försvara och främja demokratien i världen genom demokratisatsningen Drive For Democracy.

Vi bygger allianser med likasinnade länder och organisationer som vill arbeta för att stärka demokratien. Anslagen till demokratibiståndet har höjts.

Vi ökar stödet för det öppna samhället, särskilt för fria och oberoende medier och pressfrihet.

Vi försvarar och främjar hbtq-personers rättigheter.

Vi stärker våra insatser för att bekämpa korrruptionen, som är ett av de värsta utvecklingshindren. Alla korrptionsmisstankar inom biståndet följs upp och åtgärdas.

Vi utvecklar handelns betydelse som plattform för dialog om mänskliga rättigheter och demokrati. Senast 2022 ska svenska exportkrediter till investeringar för prospektering och utvinning av fossila bränslen upphöra.

Tilltagande antisemitism är ett växande orosmoln i hela världen och ett demokratihot. Statsministern har därför tagit initiativ till ett internationellt forum i Malmö i oktober 2020 för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism.

Herr/fru talman,

Kvinnors och flickors rättigheter är under attack. Konservativa krafter försöker begränsa rätten för kvinnor och flickor att bestämma över sina kroppar och liv.

Frågor om kvinnor, fred och säkerhet samt kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter är särskilt viktiga att stå upp för.

För att vända utvecklingen krävs modiga insatser på alla nivåer. Därför driver vi en feministisk utrikespolitik.

Det är glädjande att vi fått sällskap av länder som Frankrike, Kanada, Luxemburg och Mexiko.

Inom EU har Sverige och Frankrike tagit initiativ för att effektivisera EU:s jämställdhetsarbete och vi etablerar en feministisk handelspolitik.

Herr/fru talman,

Runt om i världen behöver över 165 miljoner människor humanitär hjälp. I

Agenda 2030 finns en färdplan för hållbar utveckling som genomsyrar Sveriges arbete. Sverige har ett effektivt bistånd i världsklass. Regeringen står fast vid enprocentsmålet.

Krig är en katastrof för människor och samhällen. Ofta drabbas barnen värst. Både här hemma, inom FN och inom EU arbetar Sverige för att ta tillvara rättigheter och öka skyddet för barn.

Det är viktigt att EU får ett gemensamt asylsystem som är rättssäkert, humant och långsiktigt hållbart, där alla länder tar sitt ansvar. Asylrätten ska värnas.

Den extrema fattigdomen har minskat sedan 1990, men ojämlikheten ökar.

Ojämlikhet är inte bara orättvist och ett hinder för ekonomisk utveckling – det skapar också en grogrund för spänningar och konflikt. Något vi har sett exempel på vid flera stora demonstrationer världen över, inte minst i Chile. Ökad jämlikhet är en del av Sveriges utrikespolitik.

Initiativet Global Deal främjar social dialog och hållbar tillväxt globalt. I vissa länder är det förenat med livsfara att stå upp för fackligt engagemang och drägliga arbetsvillkor. Fackliga rättigheter är en del av vår demokratisering och kommer att tas upp i alla UD:s landrapporter om mänskliga rättigheter.

Herr/fru talman,

Världshandeln bidrar till att lyfta hela länder ur fattigdom och till genomförandet av Agenda 2030.

Sverige driver som EU-medlem en politik för fri och rättvis handel, som bidrar till hållbar utveckling och skapar jobb i hela landet. Vart tredje jobb i Sverige är beroende av vår handel med omvärlden.

Vi kraftsamlar genom en uppdaterad export- och investeringsstrategi för hela Sverige.

Världsutställningen Expo 2020 i Dubai visar upp svenska företags konkurrenskraft inom hållbarhet och innovation.

Herr/fru talman,

Vi kan inte stå passiva inför kärnvapenhotet.

Utvecklingen är oroväckande: avtal om rustningskontroll överges.
Kärnvapenarsenaler byggs ut och moderniseras.

Nedrustning och icke-spridning är en central utrikes- och säkerhetspolitisk prioritering för regeringen.

Regeringen bidrar genom Stockholmsinitiativet för kärnvapennedrustning till kommande översynskonferens om icke-spridningsfördraget NPT. Arbetet tas nu vidare vid ett nytt ministermöte i Tyskland.

Som ordförande i IAEA tar Sverige ansvar för icke-spridning. Efterlevnaden av kärnenergiavtalet JCPOA är central.

Sverige driver på inom ramen för konventionen om vissa konventionella vapen för ett effektivt internationellt förbud mot dödliga autonoma vapensystem som är oförenliga med folkrättens krav.

Herr/fru talman,

Vår nära relation till USA är central för Sveriges säkerhet och välbefinnande.

Ett fungerande internationellt samfund förutsätter ett engagerat USA. Det är oroande att USA lämnar multilaterala samarbeten. Regeringen arbetar för att handelsrelationen med USA ska fungera väl, och att hot om nya handelshinder inte ska verkställas.

-

Regeringens rysslandspolitik ligger fast.

Där vi har gemensamma intressen kan och bör vi, liksom EU, samarbeta med Ryssland. Det gynnar vår säkerhet och stabiliteten i närområdet.

Vi fördömer den ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim. Dessa brott mot folkrätten utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Regeringen står upp för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet och för varje lands rätt att välja sin egen

säkerhetspolitiska väg.

Vi verkar för att EU:s sanktioner mot Ryssland ska bibehållas så länge skälen till att de infördes består.

-

Sverige är redo att bidra till regional avspänning och dialog i Mellanöstern.

Vi fortsätter vårt engagemang i den globala koalitionen mot Daesh. Kurder, kristna och andra minoriteter i regionen måste skyddas.

Regeringen är mån om en god relation med både Israel och Palestina. Sverige verkar liksom övriga EU för en lösning baserad på folkrätten där två stater kan leva tillsammans i fred och säkerhet.

Regeringen har fördömt Iran för nedskjutningen av ett civilt flygplan där 17 personer hemmahörande i Sverige omkom. Vi kräver en oberoende och transparent utredning.

-

Vi har både samarbete och en kritisk dialog med Turkiet. EU har fördömt Turkiets offensiv i nordöstra Syrien. Samtidigt har den syriska regimen under snart nio år hänsynslöst bombat sitt eget land till ruiner. Samtliga tillstånd för svensk export av krigsmateriel till Turkiet har återkallats.

-

Den humanitära, politiska och ekonomiska krisen i Venezuela förvärras dag för dag. Tillsammans med det internationella samfundet verkar vi för en fredlig lösning.

Den ökande polariseringen i Bolivia är allvarlig och har lett till eskalerande våld och skadegörelse.

-

Kinas alltmer aktiva roll på den globala arenan innebär möjligheter och utmaningar. Vi välkomnar riksdagens enighet kring skrivelsen om vår kinapolitik.

Vi för en rak och öppen dialog med Kina som utgår från våra och EU:s

intressen. Mänskliga rättigheter och yttrandefrihet är viktiga delar.

-

Indien är en viktig global aktör och partner för Sverige. Det är en betydelsefull marknad som kommer att spela en allt större roll för tillväxt och sysselsättning i vårt land.

På FN:s klimattoppmöte i New York lanserade Sverige och Indien en global ledarskapsgrupp för att driva på klimatomställningen inom den tunga industrin för en fossilfri framtid.

-

Den afrikanska kontinenten har en ung befolkning. Om de många unga får tillgång till utbildning och sysselsättning kan flera afrikanska länder utvecklas i snabb fart. Men utmaningarna är också stora.

Mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet är prioriterade frågor i Sveriges afrikapolitik, men också migration och handel. Det är viktigt att stödja en hållbar utveckling i Afrika. Det kan handla om flickors skolgång och ökad tillgång till el.

Säkerhetsläget i Sahel är fortsatt mycket oroande, inte minst i Mali. Regionen präglas av svaga stater. Situationen är en grogrund för radikaliserings.

Herr/fru talman,

UD hanterar många konsulära ärenden. Det kan gälla kriser, katastrofer eller frihetsberövanden. De flesta får stöd utan offentlighet, men vissa fall får stor uppmärksamhet.

Arbetet med att hjälpa svenskar i nöd utomlands bedrivs alltid med de drabbades bästa för ögonen.

Herr/fru talman,

I oroliga tider med skärpt tonläge från världsledare och aggressivt stormaktsbeteende visar Sverige att en annan väg är möjlig.

I ett öppet demokratiskt klimat med tuffa debatter men också strävan efter

samförstånd visar vi att frihet, jämlikhet och öppenhet inte är gårdagens lösningar.

Sverige är och förblir ett av världens bästa länder att leva i och vi gör skillnad i vår omvärld. Det ska vi svenskar vara stolta över.

Tal, Artikel från Ann Linde

Minnesseminarium med anledning av 75 år sedan befrielsen av Auschwitz-Birkenau

Publicerad 27 januari 2020

Idag är det 75 år sedan den röda armén befriade Auschwitz-Birkenau. Utrikesministern hedrade de sex miljoner judar och alla andra som dog i Förintelsen. Temat för dagens gästföreläsning var: "Vem skriver historien?" och ordnades tillsammans med Forum för Levande Historia.

Föreläsare var den polsk/kanadensiska professorn i historia vid Ottawas Universitet, Jan Grabowski, känd bland annat för sin bok: "Hunt for the Jews, Betrayal and Murder in German Occupied Poland". I boken studerar han hur den lokala befolkningen i en polsk by underlättade eller medverkade till Förintelsen, genom att överlämna judar som försökte gömma sig undan nazisterna under andra världskriget.

Utrikesministern framhöll Statsministerns initiativ att ordna ett internationellt högnivåforum om Förintelsens hågkomst, undervisning om Förintelsen och bekämpandet av antisemitism i sociala medier. Hon underströk alla människors lika värde och mänskliga rättigheter, liksom principen om ansvarsutkrävande.

Professor Grabowski tog upp de senaste årens ökade nationalism, som i vissa länder fört med sig försök att styra historieskrivningen och forskningen om Förintelsen. Enligt Grabowski var denna nationalsjäls rörelse närmast att jämföra med en religiös sådan, som inte var mottaglig för fakta. Inget som kunde såra den nationella eller etniska identiteten av ett land fick lyftas fram. Detta gällde särskilt länder i Östeuropa, som var ytterst känsliga för

forskning som gick ut på att de inte bara var offer för nazisterna, utan där ett förhållningssätt bland civilbefolkningen kunde anses ha bidragit till att genomföra Förintelsen.

På senare år har historieskrivningen politiserats och tom instrumentaliserats. Det behövdes en gemensam måttstock mot vilken undervisningen om Förintelsen i skolan kunde mätas och en undervisning som var värdebaserad och säkrade de europeiska värdegrunderna som öppenhet, demokrati, rättsstatens principer och tolerans. För Professor Grabowski var det viktigt att EU försvarade sina grundläggande principer och satte en standard för det öppna samhället, i vilken fri forskning kunde bedrivas. För det fanns enligt honom ett kollektivt och universellt ansvar för Förintelsen.

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Utrikesminister Ann Lindes tal vid Folk och Försvar 2020

Publicerad 12 januari 2020

Det talade ordet gäller.

Ers majestät, ers kungliga höghet, kära vänner, Göran och Maud,

De senaste dagarna har vi i vårt land samlats för att minnas, sörja och hedra de 17 personer med hemvist i Sverige som omkom i flygplanskatastrofen utanför Teheran.

Våra tankar har hela tiden varit hos de drabbade, deras familjer, deras nära och kära.

Igår medgav Iran att planet av misstag skjutits ner.

Det är en djup tragedi.

Det finns inte ord som kan beskriva hur fruktansvärt och förfärande det är att ett civilt flygplan med 176 människor ombord skjuts ner. Som statsministern framförde igår – så måste det fördömas, oavsett om det skedde oavsiktligt eller ej.

Vi kräver nu att Iran tar fullt ansvar – i relation till de drabbade, och för att den fortsatta utredningen av händelsen sker skyndsamt, fullständigt och transparent.

Vi framför dessa krav till Iran på alla nivåer.

Vi har bildat en grupp på utrikesministernivå tillsammans med de andra länder vars medborgare omkom. Vi har redan haft två långa telefonmöten, det senaste igår kväll.

Flygplanskatastrofen är det senaste exemplet på hur risken för missbedömningar och överilat handlande växer i en kontext av starka spänningar.

Läget i Mellanöstern hade successivt eskalerat och förvärrats en tid och spänningarna kulminerade efter det amerikanska attentatet mot iranske generalen Suleimani och irakiske mililedaren al-Muhandis. Iran svarade med robotattacker mot baser i Irak där trupp från den internationella styrkan OIR var placerad.

De svenskar som tjänstgör i OIR förtjänar ett särskilt uppmärksammande. Enligt amerikanska uppgifter skadades ingen personal vid attackerna, tack och lov.

Under onsdagen kom Washington och Teheran med relativt nedtonade budskap som vi har tolkat som en vilja till nedtrappning av situationen.

Ett intensivt diplomatiskt arbete ligger bakom detta, och fortsätter, med målet att åstadkomma avspänning, stabilitet och fred. Tillsammans med Norden och övriga EU är Sverige starkt pådrivande för detta. Jag har själv haft många samtal med utrikesministrar från länder i regionen, inklusive Iran och Irak.

Under EU:s utrikesministermöte i fredags blev det tydligt att det finns en tydlig vilja att EU ska spela en stark och tydlig roll. Jag förde fram krav om att EU ska inrätta ett sändebud till regionen och öppna en delegation i Iran. EU uttryckte också sitt fulla stöd för det kärntekniska avtalet med Iran, JCPOA, samt en djup oro över de senaste iranska avstegen från avtalet.

Det finns ett brett stöd inom EU om de strategiska prioriteringarna: säkerhet i regionen, kampen mot Daesh och att, vad Irak beträffar, återgå till att stödja uppbyggnaden av en hållbar demokratisk stat som möter befolkningens önskan om reformer.

Den här veckan har varit en stark påminnelse om det som är mitt huvudbudskap idag. Att diplomati och dialog alltid är att föredra framför alternativet.

Att diplomati och dialog fungerar.

Att vårt land måste ha en utrikesförvaltning som är rustad för uppgiften att bidra till fred och trygghet – i världen, och i Sverige.

Vänner,

För två veckor sedan tog Sverige plats i den trojka som leder Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE. Om ett år blir vi ordförande. Det är en unik möjlighet att påverka de viktigaste säkerhetsfrågorna i vår region.

I en orolig omvärld är det ett uppdrag som är extra viktigt och extra svårt. OSSE hanterar konflikter i Ukraina, i Georgien, mellan Armenien och Azerbajdzjan, i Moldavien. Den är hemvist för avtal om förtroendeskapande åtgärder som idag bryts och till och med överges. Dess principer om den europeiska säkerhetsordningen ifrågasätts.

Dessutom ska OSSE främja demokrati och rättsstatlighet i en tid när dessa värden ifrågasätts, till och med av vissa EU-medlemmar.

Så vi behöver ha realistiska förväntningar på vad vi kan uppnå som ordförande. Under våra två år i FN:s säkerhetsråd gjorde Sverige verklig skillnad i konflikter – från Nordkorea till Jemen till Mali. Erfarenheterna och kunskaperna därifrån kommer att hjälpa oss, när vi söker samarbete med alla deltagande stater för att värna Europas säkerhet.

Vi går in i 20-talet med ett starkt fokus på vårt närområde och på Europa. Jag vill säga lite mer om de här två områdena, som också blir centrala för ordförandeskapet i OSSE.

Närområdet först. Tyvärr har vi ganska länge sagt att ”säkerhetsläget i vårt närområde har försämrats över tid”. Det verkar tyvärr vara något vi får vänja oss vid. Som försvarsberedningen konstaterar kan vi inte utesluta ett väpnat angrepp eller användandet av militära maktmedel mot Sverige.

Vårt mål är fred och stabilitet runt Östersjön. För det behövs en kombination av medel. Vi stärker vårt nationella försvar och fördjupar våra försvarspolitiska samarbeten runt Östersjön och transatlantiskt, inklusive med Nato, och vi står fast vid den militära alliansfriheten.

Även i vår diplomati har vi ett nära samarbete med våra grannar: inom Norden, särskilt med Finland, och med de baltiska staterna, med Tyskland och Polen.

I höstas lanserade jag och Tysklands utrikesminister ett fördjupat samarbete. Det kan handla om att göra mer gemensamt inom områden som kärnvapenedrustning, jämställdhet, klimat och säkerhet – men det går bredare än utrikespolitiken. Just nu arbetar vi med att identifiera

samarbetsområden.

Polen tar över OSSE-ordförandeskapet efter Sverige. Det innebär att vi under två år ingår i trojkan tillsammans, vilket medför en ytterligare fördjupning av vårt samarbete.

När vi pratar om närområdet glömmer vi ibland att två svenska län ligger i Arktis. Här behövs kraft framöver. Vi tar just nu fram en förnyad Arktisstrategi, som kommer att bli en viktig resurs i vår politik. Här är den kunskap som finns samlad hos FOI en viktig resurs.

I Arktis märks klimatförändringarna tydligare än på många andra ställen. De miljömässiga konsekvenserna med issmältning och tinande permafrost snabbar på uppvärmningen. Den skapar också en ny geografi och en förändrad spelplan för Rysslands, Kinas och USA:s kommersiella och militära intressen.

Vi står mitt i detta.

Genom att agera gemensamt med EU och Norden kan Sverige få ökad tyngd och relevans. Vi behöver ett tätare samarbete i Arktisfrågor. Jag tog, tillsammans med Finland och Danmark, upp Arktis på EU:s utrikesministermöte i december, för att få EU att engagera sig mer.

Vilken del av närområdet vi än talar om, kan vi inte bortse från Ryssland, och en rysk närvaro som, tyvärr, ibland är som hotfull eller utmanande.

Jag har själv följt utvecklingen i Ryssland sedan 1980-talet, och ser med visst vemod på den tid när vi hoppades och trodde på en demokratisk utveckling i nära partnerskap.

Med det sagt får vi inte tappa övertygelsen om att också det ryska folket förtjänar att leva i ett demokratiskt, öppet och välmående Ryssland.

Precis som för övriga EU handlar vår Rysslandspolitik om att stå upp för folkrätten och markera mot oacceptabelt beteende, samtidigt som vi uppmuntrar kontakter mellan våra folk och för dialog med våra ryska motparter.

Därför sätter vi stort värde på de samarbetsorgan som finns i vår region – Östersjöstaternas råd, Barentsrådet, Arktiska rådet. Ryssland deltar i dessa samarbeten på ett konstruktivt sätt.

Samma principer ligger bakom det besök till Belarus som jag nyligen gjorde med min finske kollega.

Och så har vi Ukraina, där jag tycker mig märka en farlig tendens att frågan om Krim med tiden långsamt börjar sjunka ner på den internationella dagordningen. Det hoppas ju Ryssland på – att det snart bara ska vara en fotnot.

Låt oss då inte glömma att annekteringen av Krim är ett solklart brott mot folkrätten och den europeiska säkerhetsordningen.

Varje gång någon uttrycker att vi borde lämna Krimfrågan bakom oss, måste vi fråga: vill vi verkligen ha prejudikatet att ”den som annekterar en del av ett annat land, får under några år utstå sanktioner och fördömanden, men sedan blir allt som förut”? Vad innebär det för vår egen säkerhet?

Mitt budskap är att Sverige alltid står upp för att Krim är en del av Ukraina, och att brott mot folkrätten och den europeiska säkerhetsordningen ska sanktioneras så länge de fortgår.

Det är också vad vi driver i EU. Enigheten bland EU:s medlemsstater är ett av de starkaste utrikespolitiska verktyg vi har, och senast i december förlängdes sanktionerna mot Ryssland.

Och det leder oss in på det andra området; EU som utrikes- och säkerhetspolitisk aktör.

Vårt OSSE-ordförandeskap medför ett stärkt fokus på Europa.

Något annat vore ologiskt.

Men det gäller att vi vet vad vi vill. EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform, och vi behöver göra mer för att EU ska vara en tyngre aktör inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

EU är världens största inre marknad, världens största ekonomi. Vi gör anspråk på att vara världsledande i fråga om värderingar. Tillsammans är vi över en halv miljard invånare.

Men vi har inte motsvarande tyngd på den internationella scenen.

Jag ser att det finns ett utrymme som EU skulle kunna ta, som vi vill att EU ska ta. Då behöver vi se över våra arbetssätt och de verktyg vi har till hands.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är central. Just nu pågår en diskussion mellan EU:s utrikesministrar om arbetsmetoder för att EU ska driva utrikespolitik så effektivt som möjligt. Här ska Sverige vara ledande för att det ska bli mindre långa sammanträden och mer action.

Det är tydligt att Europa behöver ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. Vi måste stärka vår säkerhetspolitiska handlingsförmåga och samtidigt värna om EU:s sammanhållning.

De senaste åren har vi därför utvecklat ett antal initiativ för att göra EU till en starkare aktör inom säkerhets- och försvarspolitik. Det ligger i Sveriges intresse att delta på ett konstruktivt sätt och tillhöra kärnan i detta samarbete. Sverige har deltagit i samtliga EU:s krishanteringsinsatser.

Vi deltar aktivt i utvecklingen av EU:s försvarssamarbeten, samtidigt som vi tydligt värnar svenska intressen. Vi har också varit drivande för den civila pakten inom EU som skapar förutsättningar för en snabbare och mer effektiv civil krishanteringsförmåga.

Det här hänger ihop med EU:s partnerskap. Ett EU som tar ett ökat ansvar för sin egen och för internationell säkerhet är mer relevant för FN, Nato och för våra säkerhetspolitiska partners. EU-samarbetena inom säkerhet och försvar ska utformas i samklang med det transatlantiska samarbetet och på sätt som inte innebär duplicering och överlappningar av kompetens.

Det är viktigt att EU talar med enad röst gentemot Kina. I höstas presenterade vi en skrivelse till riksdagen om relationen till Kina, som bygger på EU:s strategi från 2016. Det handlar om vikten av utbyte och dialog, men också om tydlighet om säkerhetsutmaningar och om våra nationella intressen i relation till Kina.

Vi står konsekvent upp för svensk lag, för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och demokrati. Där kommer jag aldrig att kompromissa.

I december träffade jag Kinas vice utrikesminister. Jag tog upp vår vilja till dialog, men också kravet på att Gui Minhai ska friges.

Vår utrikes- och säkerhetspolitik är en helhet. Allt vi gör har som mål att Sverige och Sveriges invånare ska kunna leva och utvecklas i trygghet och säkerhet.

Denna helhet beskrivs också av försvarsberedningens, som konstaterar att de

diplomatiska medlen är en viktig del i vår sammantagna krigsavhållande förmåga. Den svenska utrikesförvaltningen – dess analytiska uppdrag och aktörskap – bidrar till Sveriges säkerhet.

I det sammanhanget förtjänar den feministiska utrikespolitiken och regeringens demokratisatsning att nämnas. De har en tydlig koppling till säkerhetspolitiken och kommer att ha en framträdande plats under vårt OSSE-ordförandeskap.

På samma sätt spelar våra internationella insatser en viktig roll för vår säkerhet hemma. När svensk trupp under svenskt befäl tar sig an nya uppgifter i Mali i MINUSMA-insatsen i år, handlar det om att bidra till både Malis och vår egen säkerhet.

Detsamma gäller insatsen i Irak, OIR. Vi deltar sedan 2015 som del av den globala koalitionen mot Daesh. Vår bedömning är alltså att Irak behöver internationellt stöd för att fortsatt bekämpa Daesh.

Vänner,

Jag skulle vilja avsluta det här talet med ett råd.

Precis som många av er har jag en lång och tacksam historia på folk och försvar. Och en sak vill jag uppmana er alla: missa inte att mingla i pianobaren.

När jag för nästan 25 år sedan som politisk sakkunnig på Försvarsdepartementet hos försvarsminister Björn von Sydow pratade jag med ÖB Owe Wiktorin – just i pianobaren. Han frågade vad jag hade för erfarenheter för att vara pol.sakk. hos försvarsministern. Jag rabblade upp erfarenheter från utrikespolitiken, från Ryssland och USA, men han verkade inte imponerad. ”Ja men vad vet du om svenska militären?” Inte så mycket. ”Jag sätter en gubbe på dig”, sa Owe.

Den gubben blev Håkan Syrén. Och sen fick jag en riktig genomgång av alla vapengrenar. En heldag i snö på regementet i Arvidsjaur. Ubåt på kustartilleriregementet i Vaxholm. Pansarvagn i Revingehed. Stridsbåt 90 utanför Göteborg och sen blev det loopar med Viggen.

Alla de turerna gav mig en oerhört nyttig erfarenhet. Att Håkan sedan själv blev ÖB gjorde inte saken värre...

Så – lyssna på föredragen, men missa inte pianobaren!

Tack!

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal av utrikesminister Ann Linde vid Rädda barnens 100-års jubileum, 15 november 2019

Publicerad 18 november 2019

Mina damer och herrar,

Tack för att jag får vara med vid firandet i dag. Rädda Barnen är en mycket kraftfull hundraåring, vars uppgift är lika viktig i dag som när organisationen grundades 1919. Rädda Barnens grundare, den unga Eglantyne Jebb, var före sin tid med sin övertygelse om att barn har individuella rättigheter. Hennes revolutionerande tanke och engagemang tände gnistan för en världsomspännande rörelse med målet om en bättre värld för barn. Det vi firar i dag är inte en organisation eller ett datum utan en rörelse. En rörelse som fortsätter framåt och uppåt.

När vi blickar tillbaka ser vi flera skäl att fira framgångar som gett barn ett bättre liv. Vi ser enorma kliv framåt, särskilt vad gäller barns hälsa och utbildning. Barnadödligheten har sjunkit dramatiskt och att nästan alla barn i dag får grundläggande skolutbildning är ett stort framsteg för världen.

Samtidigt finns det betydande utmaningar kvar. Temat för hundraårsdagen, ”Stop the war on children”, var relevant efter första världskriget och är tyvärr relevant ännu i våra dagar. Sverige var en föregångare när vår lagstiftning mot barnaga antogs för 40 år sedan. Och den svenska regeringen fortsätter att prioritera arbetet med att bekämpa alla former av våld mot barn och att värna barnets rättigheter. Inom såväl utrikes- som inrikespolitiken.

När Sverige var medlem i FN:s säkerhetsråd under 2017–2018 var barn och väpnad konflikt ett av våra fokusområden. Vårt mål var att rådet skulle vara mer insatt i vad som händer barn ute på fältet. Efter vår tid där antar nu säkerhetsrådets arbetsgrupp för barn och väpnad konflikt slutsatser med en

till två månaders intervall och gör regelbundna fältbesök.

Världen av i dag är en hård värld för barn att växa upp i, särskilt för de barn som lever i konfliktdrabbade områden. Det speglas i Rädda Barnens rapport *Stop the war on children*, en viktig skrift som jag hoppas sprids och blir läst i vida kretsar. Hur vi behandlar barn som drabbas av väpnad konflikt i dag får långtgående följdverkningar för framtiden, både för barnen själva och för deras länder. Genom att skydda barn i dag förhindrar vi konflikter i morgon.

I konflikter bör barn alltid i första hand behandlas som offer. Vi kan se att det görs framsteg i kampen mot rekrytering av barnsoldater och det ägnas mer uppmärksamhet åt barns rättigheter i fredsavtal. Men dessvärre ser vi också en ignorans för den internationella humanitära rättens regler och grundsatser, och barns mänskliga rättigheter kränks i konflikter runt om i världen.

En grundpelare för den regelbaserade världsordningen är att respektera, främja och värna åtnjutandet av alla de mänskliga rättigheterna, däribland barnets rättigheter. Inkorporeringen av barnkonventionen i svensk lagstiftning i januari 2020 kommer i rättan tid.

Något annat positivt som jag vill framhålla i sammanhanget är inrättandet av det globala partnerskapet mot våld mot barn. Sverige stod 2018 värd för det allra första internationella toppmötet ”End Violence Solutions Summit”. Där presenterades lösningar och förslag för att minska våldet mot barn, ett viktigt bidrag till genomförandet av Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling.

Alla de globala målen för hållbar utveckling berör barn, inte bara dem där barn uttryckligen nämns. Ett exempel är Mål 6, ”Rent vatten och sanitet”, som har en enorm inverkan på barns väl och ve. Vid humanitära kriser, till exempel vid konflikter eller naturkatastrofer, är det barn som blir mest lidande av brist på vatten och sanitetstjänster. Det finns ett samband mellan å ena sidan att barn och kvinnor har tillgång till säkert dricksvatten och sanitet och å andra sidan framsteg när det gäller att minska barnadödligheten, sjukdomsfrekvens och tillväxtstörningar.

Kollegor vid Sveriges FN-representation i New York håller just idag på att försvara och verka för svenska värderingar i FN:s generalförsamling. Resolutionerna om barnets rättigheter och om rätten till säkert dricksvatten och sanitet har båda hög prioritet där.

Många av de som drabbas hårdast av humanitära kriser är barn, och en betydande andel av Sveriges bistånd, inklusive humanitärt bistånd, är

inriktad på barns behov och barnets rättigheter.

I 35 krisdrabbade länder runt om i världen har humanitära nödsituationer och långvariga kriser inneburit att 75 miljoner barn i åldrarna 3–18 år har fått avbrott i sina utbildningar. Barnen berövas sin rätt till utbildning och löper större risk att bli utsatta för våld och exploatering, såsom barn- och tvångsäktenskap och rekrytering till väpnade grupper. I våra samtal med krisdrabbade länder tar Sverige upp att det finns ett nära samband mellan utbildning och skydd och vi tar upp utbildningens avgörande betydelse. I detta gemensamma arbete är Rädda Barnen är en naturlig samarbetspartner.

Till slut vill jag säga detta; mycket har uträttats sedan Rädda Barnen grundades. Men vi låter oss inte nöja med det. Arbetet med att garantera barns rättigheter är viktigare än någonsin. Vi måste fortsätta att agera. Det är en uppgift för oss alla.

Så, vänner, låt oss nu blicka framåt mot hundra år till!

Regeringskansliet

Tal från Ann Linde

Tal av utrikesminister Ann Linde vid FN-förbundets seminarium med anledning av FN-dagen 2019

Publicerad 24 oktober 2019

Stockholm, 23 oktober 2019. Det talade ordet gäller.

Kära FN-vänner,

Det är en stor ära för mig att första gången som utrikesminister tala vid detta årliga arrangemang i samband med FN-dagen, för att uppmärksamma FN och det svenska FN-engagemanget. En stark FN-politik har alltid varit en självskriven och integrerad del av Sveriges sammanhållna utrikes-, säkerhets- och utvecklingspolitik. Dagens globala utmaningar kräver gemensamma åtgärder, att tro att ensam är stark i den värld vi lever i är otänkbart.

Låt mig innan vi går in på dagens diskussion om FN inleda med några ord om utvecklingen i Turkiet och Norra Syrien.

EU har nu enhälligt fördömt Turkiets militära attack, något som Sverige drivit hårt. EU:s medlemsländer skickar alltså en väldigt tydlig signal till Turkiet. Sverige har också drivit på för ett vapenembargo i EU mot Turkiet – och även om vi inte landade i ett regelrätt embargo så är medlemsstaterna eniga om kraftfulla åtaganden mot vapenexport till Turkiet.

Jag har också varit tydlig med att EU måste visa sitt stöd till alla de som drabbas, inte minst de kurder som bor i regionen. Därför är det positivt att EU nu är eniga om humanitärt stöd. Vi värnar stöd till lokalbefolkningen – alltså bland annat de kurder och minoriteter som utsätts för den turkiska offensiven.

Vårt engagemang för Syrienkrisen är brett och långsiktigt. I säkerhetsrådet ledde vi förhandlingarna kring de tre humanitära resolutioner som kunde

antas om Syrien under vår tid i rådet. Tack vare dessa kunde miljontals människor i behov nås av humanitärt stöd från grannländerna. Utanför rådet riktas vårt engagemang till stöd för den FN-ledda politiska processen, med kvinnors fulla deltagande. Detta utgör alltså den enda vägen till hållbar fred i Syrien. Vi stödjer också FN:s särskilda mekanism för ansvarsutkrävande i Syrien, IIM ("triple IM"), såväl finansiellt som politiskt.

I september hölls fem toppmöten i FN:s regi i New York i samband med generalförsamlingens öppnande. Under dessa intensiva dagar blev det än mer tydligt för mig att världssamfundet har gemensamma utmaningar som vi måste lösa tillsammans. Agenda 2030 är en viktig del av lösningen.

Men FN som organisation står som ni alla vet inför stora utmaningar. Multilateralismen och det internationella samarbetet ifrågasätts. Hörde ni vad president Trump sa under sitt tal i New York härom veckan?— "framtiden tillhör inte globalister, framtiden tillhör patrioter". Självklart talade han till sin egen väljarbas, men hans uttalande är symptomatiskt för en mer nationalistisk strömning och en övertygelse om att ensam är stark.

Vad är Sveriges svar? Vi slår vakt om, och stärker multilateralismen ytterligare. Multilateralismen är vårt främsta verktyg att värna vår gemensamma framtid. I tider då den regelbaserade världsordningen och gemensamma internationella strukturer och institutioner hotas trappar regeringen upp sitt engagemang.

Låt mig därför ta upp ett antal områden där jag tror att multilateralismen och FN spelar en särskilt viktig roll.

Ett av de områden där det blåser särskilt snålt, och som är helt livsavgörande för miljontals människor, främst kvinnor och flickor, är tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Sverige, tillsammans med likasinnade länder kraftsamlar för att försvara SRHR när t.ex. USA och andra backar, eller rentav underminerar internationella SRHR-åtaganden. Även inom EU hårdnar motståndet mot SRHR bland vissa medlemsstater. Det försvårar möjligheterna för EU att komma överens om, och agera kraftfullt tillsammans på. Jag vill rikta ett stort tack till FN-förbundet för att ni driver dessa frågor, t.ex. genom ert arbete mot kvinnlig könsstympning.

Efter vår tid i säkerhetsrådet fortsätter vi nu driva FN-politik med utgångspunkt i folkrätten, mänskliga rättigheter, ett humanitärt perspektiv och jämställdhet. Vi kommer med kraft att fortsätta driva frågor som rör jämställdhet, fred och säkerhet, nedrustning, klimat och säkerhet, och

engagera oss i världens kriser och konflikter.

Sverige gör skillnad i FN och runt om i världen, inte minst när det gäller jämställdhet. Men vi kan inte luta oss tillbaka och klappa oss själva på axeln – nej, nu gäller det att ligga i, att följa upp. Inte minst i fält, på landnivå – där ska vi göra skillnad.

2020 kommer vara ett nyckelår för jämställdhetsfrågor och kvinnor, fred och säkerhet med Peking 25 och 20-årsjubiléet för resolution 1325. Vi ska ta vara på dessa tillfällen att konsolidera det som uppnåtts och försöka ta ytterligare steg framåt i genomförandet i praktiken. Tack vare svenska ansträngningar har idag alla förhandlade FN-insatsers mandat åtaganden för kvinnor, fred och säkerhet. Nästa vecka ska jag tala i FNs öppna debatt om just detta.

Under Sveriges ordförandeskap i juli 2018, nåddes för första gången i FN:s historia könsbalans bland inbjudna föredragshållare i säkerhetsrådet.

Sverige tar vidare arbetet i säkerhetsrådet såväl genom konkreta insatser i fält som i förhandlingsrummen i internationella organisationer. I fält arbetar vi med direkt stöd till kvinnoorganisationer och kvinnors deltagande i politiska processer och fredsprocesser. Ett aktuellt exempel är Sudan, där vi aktivt stött kvinnorörelsen och har nära kontakter med regeringsföreträdare. Detta har lett till att kvinnor deltar, och ett jämställdhetsperspektiv finns, när den nya administrationen nu utformas.

Sverige såg behov av att FN skulle axla ett ansvar för, och börja hantera kopplingen mellan klimatförändringarna och konflikt. Numera samordnas arbetet inom FN, med fokus på klimatrelaterade säkerhetsrisker i de mest utsatta länderna i världen, t.ex. i Mellanöstern. I september samlades världens ledare för ett toppmöte om klimatet, vars betydelse inte ska underskattas. Tyskland tar nu vidare det arbete Sverige initierade i säkerhetsrådet, och driver på för det långsiktiga arbete som, tyvärr, behövs på detta område.

Flera av vår tids stora utmaningar berör mänskligheten gemensamt. De behöver därför bemötas genom samarbete, också med länder vars värderingar vi inte delar till fullo. Vi ska därför söka dialog och undvika isolering.

Sverige fortsätter sitt engagemang i den mycket svåra konflikten i Jemen. Stockholmsöverenskommelsen, som slöts mellan parterna i Sverige i

december förra året, var ett avgörande steg framåt och förhindrade en militär offensiv mot hamnstaden Hodeidah. Stockholmsöverenskommelsen måste nu genomföras och en politisk process inledas. Under högnivåveckan vid FN:s generalförsamling i New York stod jag värd tillsammans med Storbritannien och Kuwait för ett möte med särskilt engagerade länder till stöd för FN:s ansträngningar för en politisk lösning i Jemen. Detta arbete fortsätter, med Sverige i en ledande roll.

Vi ser med stor oro på situationen i Venezuela. Hela sju miljoner människor bedöms vara i behov av humanitär hjälp och vid årets slut kan fem miljoner människor ha lämnat Venezuela i en av världens största flyktingkriser. Sverige blundar inte för detta, och är idag en av de största givarna till krisen i Venezuela. Vi arbetar också för en fredlig lösning som leder till demokratiska val i Venezuela.

Situationen på koreanska halvön är högt upp på den internationella dagordningen. Det internationella samfundet uppmanar Nordkorea att fullgöra sina åtaganden och vidta fullständig, verifierbar och oåterkallelig nedrustning av kärnvapen- och robotprogrammen. De sanktioner FN:s säkerhetsråd och EU har beslutat måste genomföras så att de får avsedd effekt. Detta innebär även att de undantag för humanitärt bistånd som medges i resolutionerna ska respekteras för att möjliggöra för humanitära aktörer att utföra sitt arbete. Sverige är en av de största givarna av humanitärt bistånd till Nordkorea.

FN:s säkerhetsråd har samtidigt slagit fast att situationen på koreanska halvön måste lösas på fredlig väg. Det är välkommet att USA och Nordkorea kunde mötas nyligen i Stockholm för att föra sådana samtal. Detta är ett exempel på Sveriges engagemang för fredliga lösningar, i Korea, och runt om i världen. Vi kommer fortsätta att erbjuda vårt stöd till dialog, medling och förtroendeskapande åtgärder om behov uppstår runt om i världen.

Fortsätter vi blicka österut, vill jag nämna Myanmar, där våldsamma konflikter fortsätter att uppbåda oerhört lidande för delar av befolkningen. Det sexuella och könsbaserade våldet är utbrett och drabbar främst unga, kvinnor och barn. Den statslösa rohingyabefolkningen – som i decennier levt under diskriminering och förtryck, har under de senaste åren utsatts för urskillningslöst våld från militär och säkerhetsstyrkor. En utdragen och komplicerad fredsprocess pågår men har hittills inte gett resultat. Sverige arbetar aktivt för att uppmärksamma situationen och vända utvecklingen, genom FN och via EU, genom bland annat bistånd, dialog och sanktioner.

Kära FN-vänner,

Det finns olika typer av vänner. Men jag, och mina medarbetare, vet att en god vän är en uppriktig och ibland krävande vän. Vi ställer höga krav på att FN ska vara effektivt, transparent och fungera ändamålsenligt.

FN-reformerna som nu är sjösetta har som ambition att stärka FN:s förmåga att göra skillnad för människor på marken inom fred och säkerhet liksom utveckling. Nu ligger utmaningen i genomförande och det är inte någon liten utmaning.

Vi fortsätter att konsekvent – vid varje tillfälle som ges, på varje nivå – lyfta frågorna om sexuella övergrepp och sexuell utnyttjande som tyvärr har skett inom FN. Vi stödjer också Guterres ambitiösa reformförslag.

Sverige har satsat särskilt på FN:s fredsbyggandefond och FN:s fredsbyggandekommission. Nästa år ser vi framemot den av FN initierade översynen av fredsbyggandearkitekturen. Vi kommer i sammanhanget sträva efter ett starkt och effektivt FN som kan leverera över ett brett spektrum för att säkerställa hållbar fred.

FN måste fylla funktionen som nav i den regelbaserade världsordningen, vilket också är ett existentiellt intresse för EU. Vi vet att dagens och morgondagens utmaningar kräver mer av internationellt samarbete, inte mindre.

Ett fördjupat samarbete mellan EU och FN är både möjligt och angeläget såsom omvärlden och det multilaterala systemet förändras. Det förutsätter ett samstämt och strategiskt engagemang av EU, som står inför ett antal kritiska vägval när en ny politisk cykel inleds med den nya kommissionen. EU och dess medlemsländer är den största finansiären av FN-systemet men den splittrade finansieringen minskar EU:s inflytande och motverkar även den pågående FN-reformen. Det finns en stor potential i ett stärkt EU-FN-samarbete, inte minst kring klimatfrågorna och arbetet med Agenda 2030.

Kära FN-vänner,

Sverige har ett långt engagemang för FN:s fredsfrämjande verksamhet. Regeringen har föreslagit att Sveriges bidrag till FN:s operation i Mali, MINUSMA, ska förlängas. Sverige bidrar med civil personal – poliser, rådgivare och kriminalvårdare – också till en rad andra FN-insatser. Mer än 80 000 svenska kvinnor och män har deltagit i FN:s fredsfrämjande

operationer genom åren.

Jag vill tacka alla svenskar som gjort insatser för freden. Det är inte utan risk och jag vet att många har gjort enastående insatser både i Sverige och utomlands. Att arbeta för en hållbar och fredlig värld kan ha ett högt personligt pris. Morden på Zaida Catalán och hennes kollega Michael Sharp i mars 2017, när de var på FN-uppdrag i Demokratiska Republiken Kongo, är ett tragiskt exempel på detta. Sverige driver på för att sanningen ska fram, rättvisa skipas och de skyldiga ställs till svars, men också för att säkerheten för sanktionsexperter ska stärkas.

En annan svensk som gjorde skillnad var FN:s tidigare generalsekreterare Dag Hammarskjöld. Ni har kanske läst om den oberoende utredarens rapport som nyligen publicerades av FN om Hammarskjöld-utredningen. Rapporten, som Sverige initierade, konstaterar att mer arbete behöver göras för att uttröna vad som hände för 58 år sedan i Ndola. Sverige kommer med full kraft fortsätta verka för att frågan hålls vid liv. Det är vi skyldiga familjerna till de som tragiskt gick bort, FN som organisation och alla de som idag arbetar i Dag Hammarskjölds anda.

FN-vänner,

Vi har en tradition av nära samarbete med det civila samhället och vi strävar alltid efter att tillvarata och utnyttja den ovärderliga kunskapen och resurserna som finns. Inte minst i denna salen. Stort tack till alla som är engagerade på daglig basis eller på sin fritid.

1945 var året då ett av världshistoriens stora krig tog slut. 1945 var det år FN bildades. Imorgon, på FN-dagen den 24 oktober, kommer uppmärksammandet av FN:s 75-årsjubileum att lanseras. Jag vet att svenska FN-förbundet planerar att genomföra flera aktiviteter för att uppmärksamma detta under nästa år. Vi ser framemot att samarbeta kring detta.

Men det är inte FN som organisation som kommer att stå i fokus, utan tonvikt kommer ligga på de utmaningar som vi som människor står inför, och på hur vi ska ta itu med dessa. Viktigt blir här att överskrida den falska motsättningen mellan patriotism och globalism. Ett upplyst egenintresse blandat med en stor dos av solidaritet gör samarbete över nationsgränserna oumbärligt.

Även om vi alla är överens om att stora utmaningar består för det multilaterala samarbetet så finns det ljusglimtar. När jag deltog vid

högnivåveckan i New York i slutet av september noterade jag ett starkt stöd för det internationella samarbetet. I flera fall såg vi även konkreta resultat av internationellt samarbete, inte minst genom klimatåtaganden, hållbarhetsdeklarationen, hälsoresolutionen och viktiga möten om världens svåraste kriser och konflikter för att nämna några exempel. Men viktigast av allt, vi såg tydliga budskap från världens unga om att internationellt samarbete är det enda svaret på dagens utmaningar.

Detta råd måste, eller snarare är vi skyldiga, att följa. Och det är regeringen fast besluten att göra.